

primorski

dnevnik

TRST
UL. Montecchi 6 PP 559
Tel. 0422/211111

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER

7096 AA

60100200

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 108 (12.140)

Trst, petek, 24. maja 1985

De Michelis bo svoj predlog danes orisal sindikatom

Vlada ponuja davčne razbremenitve v zameno za preprečitev referendumu

RIM — Jutri zapade rok za pogajanja, da bi skušali preprečiti referendum o draginjski dokladi. V teku so mrzlična posvetovanja in pogajanja med vlado, sindikati in predstavniki delodajalcev. Za sedaj ni mogoče predvidevati karkoli, saj je čas, ki ga imajo na razpolago, izredno omejen. Nikakor ni naključje, da je tajnik KPI Natta v svojem posegu na centralnem komiteju partije včeraj dejal, da je referendum praktično neizbežen.

Najpomembnejša novost prihaja iz vladnih vrst. Včeraj so se sestali Craxi, Goria, De Michelis, Visentini, Forlani in Romita, ki so na dokaj nenavadnem vrhu sklenili ponuditi približno 1.300 milijard lir davčnih olajšav za leto 1985 v zameno za referendum. Danes jutraj bodo o predlogu razpravljali sindikalni voditelji, čeprav je jasno, da je vse odvisno od sporazuma o preični lestvici. Minister za delo De Michelis se je tudi včeraj sestel s celo vrsto političnih osebnosti, s predstavniki vlade, sindikatov in delodajalcev. Zjutraj je bilo prvo srečanje na vrhu med ministri za delo, za finance in za zaklad. Pogovore so odložili na popoldne, da bi v tem času govorili o vprašanju davčnih olajšav predsednikom vlade. Medtem so bili

v teku tudi dvostranski sestanki med predstavniki strank in sindikatov: De Mita se je sestel s Spadolinijem, tajnik UIL Benvenuto pa se je sestel z vodjo socialističnega krila CGIL Del Turcom.

Na ministrstvu za delo sta bili dve srečanja o zaposlovanju, ki se ju je udeležil podtajnik Leccisi. Slednji se je prej pogovoril tako s sindikalnimi predstavniki kot s predstavniki delodajalcev. Popoldne se je sestel tudi izvršni odbor CGIL, vendar je sestanek bil zelo kratek. Voditelji največjega italijanskega sindikata so mnenja, da je sporazum še zelo daleč.

Tudi stališče tajnika CISI Carnitija

se je včeraj spet oddaljilo. Stalna polemika med sindikati položaj še bolj zapleta. Prav Carniti je včeraj pisal ostro pismo direktorju komunističnega glasila »Unità«. Gre za odgovor na kurziv, v katerem je dnevnik polemiziral s Carnitijevimi kritikami Lami. Tajnik CISL je namreč v sredo napadel Lamo, ker se je slednji udeležil tiskovne konference, na kateri so predstavili referendum. Kaže, da se Carniti boji, da bo ob koncu prišlo do sporazuma, v katerem bi stališče CISL, največjega podpisnika znanega sporazuma od 14. februarja, oslabilo ali pa da bi politično priznali, da je bil sporazum 14. februarja pravza-

prav napaka. Tudi znotraj CGIL obstajajo določena nasprotja. Lama na primer si po eni strani prizadeva, da bi dosegel sporazum za preprečitev referendumu, po drugi pa daje izjave, po katerih naj bi bil referendum neizogiben.

Polemike pa ne obstajajo samo v sindikalnem taboru. Sporazum je toliko težji, ker so predlogi o reformi preične lestvice, o strukturi plač in delovnem času še zelo daleč drug od drugega. V samih vrstah Confindustrie obstajajo različna mnenja, čeprav je samo Carlo e Benedetti jasno izjavil, da bi bilo treba preprečiti referendum ter doseči kompromis

R. G.

Načrt Gorie za skrčenje javnih izdatkov

RIM — Država ne more več zadostiti potrebam družbe tako kot v preteklosti, zato si morajo krajevne skupnosti in posamezniki začeti tudi sami pomagati. To je misel, na kateri sloni načrt zakladnega ministra Gorie o korenitem skrčenju javnih izdatkov, da se zapolni vrzel 10.000 milijard lir v ustreznem proračunskem poglavju.

Zadevni ukrepi, ki naj bi jih spremljal nespremenjen davčni pritisk, predvidevajo na institucionalni ravni revizijske mehanizme za vladni nadzor javnih izdatkov, tako da bo ta učinkovitejši, v strukturnem pogledu pa po-

stopno odpravljanje državne pomoči na nekaterih področjih gospodarstva in sociale s spodbujanjem privatne iniciative in zvrčanjem bremena za kritje stroškov za javne storitve na ramena koristnikov teh storitev. V tem okviru predlaga Goria med drugim popravke h količinski davka IRPEF in k mehanizmu indicacije (draginjska doklada) ter postritev posrednih davčin, ki pa teh mehanizmov ne bi smela obremeniti. Minister je tudi opozoril, da so izdatki za obrambo preveliki, saj so lani narasli za 24,8 od sto in ustrezali trikratni stopnji inflacije.

Nepričakovan zastoj v zakonodajnem postopku Jezikovne skupnosti: premor za razmislek

BOJAN BREZIGAR

RIM — Z zakonom za zaščito jezikovnih skupnosti v Italiji se je zopet nekaj zataknilo. To je mogoče sklepati iz vrste dogodkov, ki so s tem zakonom povezani in ki kažejo na ponovno odložitev vprašanja za nedoločen čas. Velik optimizem, ki je prišel do izraza pred približno mesecem dni, ko je poslanska komisija za ustavno vprašanja z glasovi KD, KPI in PSI odobrila zakonsko besedilo, je bil torej prenašljiv in osnutek, ki je, za italijanske razmere, še kar zadovoljiv, saj omogoča jezikovnim skupnostim dokaj stvaren razvoj, pa čeprav je res, da gre le za prvi korak pri uveljavljanju kulture jezika in tradicij posameznih jezikovnih skupnosti v Italiji.

Dogodki, ki kažejo na nazadovanje so kot rečeno, trije. Prvi je v dejstvu, da zakonsko besedilo še ni bilo natisnjeno in da poročilo še ni bilo

sestavljeno. Še zlasti v dejstvu, da poročilo ni bilo sestavljeno je moč videti težave, ki so očitno nastale znotraj strank večine, kjer republikanci in liberalci nasprotujejo tem zaščitnim določilom.

Drugi dogodek je odložitev razprave o tem zakonu na seji poslanske komisije za proračun in načrtovanje. Ta komisija bi se morala izreči o tistih členih zakona, ki predvidevajo državne izdatke. Gre za tri člene: 4. in 5. člen, ki govorita o šolstvu (4. člen predvideva obvezno poučevanje materinega jezika v osnovnih in srednjih šolah v občinah, kjer živijo pripadniki jezikovnih skupnosti, 5. člen pa omogoča v istih občinah eksperimentalni pouk v okviru učenja jezikov teh skupnosti) ter za 15. člen, ki zagotavlja občinam na dvojezičnem ozemlju kritje 75 odstotkov dodatnih stroškov. Pomisleke o teh vprašanjih je iznesel poročevalec, demokristjan

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Na včerajšnji seji centralnega komiteja KPI Natta kritično in samokritično o vzrokih za volilni neuspeh

RIM — Včeraj so se hkrati sestali vodilni organi treh strank, ki so na zadnjih upravnih volitvah doživele neuspeh: centralni komite KPI in pa vsedržavni vodstvi socialdemokratov in liberalcev. Medtem ko sta tajnika PSDI Longo in PLI Zanone (čigar ostavko so zavrnili) skušala opravičevati volilno nazadovanje s preveliko zvestobo vladnemu zavezništvu, ki ni omogočilo določnejše opredelitve specifične politike obeh strank, in sta zato predlagala, da bo odslej treba okrepi vlogo PSDI in PLI v vladi, je imel seveda komunistični tajnik na CK

mnogo bolj razčlenjen govor,

Natta je pripisal »strogi udarec« volilnih izidov ne le povečanemu odzivu volivcev in ponovnemu posegu Cerkve v prid KD, ampak tudi napakam in pomanjkljivi pobudi partije. V močno razgretim ozračju volilne kampa-nje je »demokratska alternativa« izpadla kot kratkoročno neizvedljiva in nekateri so se ustrašili politične nestabilnosti, toda ta politična linija KPI ostaja »nujna« tudi za naprej, je poudaril Natta, spričo nezmožnosti sedanje vlade, da rešuje huda vprašanja države.

Tajnik KPI je zagovarjal pozitivne izkušnje levičarskih krajevnih uprav, kljub poenajstemu poletu v zadnjih letih, in se je zavzel tudi za obnovitev dialoga s spremenjenim PSI za vzpostavitev nove enotnosti na levičarski osnovi odkrite razprave o stvarnih programih. KPI bo morala tudi posvečati večjo pozornost katoliški komponenti družbe, ki mora biti med činitelji demokratske alternative. Najnujnejša naloga je sedaj za partijo, je dejal Natta, da se pripravi na referendum, ne kot »revanšo« za volilni neuspeh, saj ne gre za boj, ki zadeva samo KPI, pač pa za avtonomijo sindikatov in za drugačno gospodarsko politiko. Za ponoven vzpon pa je potrebna večja demokratizacija notranjih odnosov v KPI, v odkritim soočanjem mnenj in stališč, toda brez ustvarjanja struj, kot tudi večja povezava in odprtost do novih problemov in potreb ljudskih množic.

Stroga kazen za Zica

VIDEM — Brazilski nogometni as Arthur Antunes Coimbra - Zico je bil obsojen na 8 mesecev zapora in plačilo 1,63 milijarde lir globe zaradi nezakonitega kopičenja kapitalov v tujini. Gre za 685.000 dolarjev, ki naj bi mu jih bila dolžna angleška družba Groupings po pogodbi o reklamnem izkoriščanju Zica, podpisani ob nogometaševem prestopu iz ekipe Flamengo v tukajšnji Udinese. Zico je zdaj v Braziliji,

Počasnejša rast cen ni zavrla inflacije

RIM — Začasni podatki o razvoju majske cen na drobno v Milanu, Turinu, Genovi, Bologni in Trstu, ki jih statistiki jemljejo kot osnovo za upodobitev slike o gibanju življenjskih stroškov na vsedržavni ravni, kažejo, da se je draginja ta mesec rahlo ublažila, saj so se cene povprečno povzpele za nekaj nad 0,5 od sto proti 0,9 od sto v aprilu. Toda primerjava z lanskim majem dokazuje, da inflacija nikakor ni popustila, ampak se je ponekod še pospešila, to pa zlasti zaradi občutne podražitve živil.

V primeri z aprilom so maja cene narasle za 0,5 od sto v Milanu (prejšnji mesec za 0,8 od sto nasproti marcu), Turinu (0,7) in Genovi (0,6), za 0,7 od sto v Bologni (0,9) in prav tako za 0,7 od sto v Trstu (0,8). V primerjavi z majem 1984 pa so se zvišale za 9,7 od sto v Milanu (aprila za 10,2 od sto), za 9,4 od sto v Turinu (9,3), za 9,7 od sto v Genovi (8,9) in za 8,8 od sto v Trstu (8,6), medtem ko so se v Bologni povzpele za 9 od sto kakor v aprilu.

Andreotti o »vojni zvezd« in varnosti zahodne Evrope

RIM — Zunanji minister Andreotti je v svojstvu predsednika ministrskega sveta EGS obrazložil politični komisiji evropskega parlamenta stališča Italije do vprašanja evropske varnosti in odnosov SZ - ZDA spričo polemike okrog Reaganove »vojne zvezd«. Poudaril je, da je treba preveriti merila, po katerih Američani in Sovjeti označujejo lastne programe o vesoljskih raziskavah kot obrambne, kajti po njegovem tiči jedro spora prav v tem, kaj naj bi bilo obrambno in kaj napadalno. Prispevek k razčiščenju bo dala tudi Italija na dvostranskem sestanku izvedencev, ki bo v drugi polovici junija v Moskvi. Andreotti je podčrtal nujno, da se sovjetskim in ameriškim znanstvenikom dovolj neposreden nadzor nad jedrskimi poskusi.

O evropskem projektu Eureka je rekel, da ga ne gre tolmačiti kot alternativo evropskemu sodelovanju pri ameriškem tehnološko - raziskovalnem programu, nato pa je naglasil, da utegne konferenca o razorožitvi v Evropi utrditi stabilnost na celini. Andreotti je govoril tudi o odnosih EGS - Kitajska in označil nedavni sporazum o kooperaciji kot uvod k postopni razširitvi odnosov.

Uradni obisk v znamenju prijateljstva Španski kralj v Jugoslaviji

BEOGRAD — Španskemu kralju Juanu Carlosu so včeraj v skupščini mesta Beograda izročili zlato spominsko plaketo v znamenje priznanje za prispevek k poglavljanju odnosov med Jugoslavijo in Španijo. Pred slovesno podelitvijo je Juan Carlos z ženo Sofijo obiskal park prijateljstva v Novem Beogradu in posadil drevo miru.

Španski suveren je včeraj obiskal tudi skupščino SFRJ in se pogovarjal s predsednikom Ilijazom Kurtešijem. V pogovoru sta poudarila zanimanje obeh držav za nadaljnji razvoj vsestranskega sodelovanja.

Zunanja ministra Jugoslavije in Španije Raif Dizdarevič in Fernando Moran pa sta imela včeraj ločene pogovore o perečih vprašanjih iz med-

narodnega življenja in o tekočem razvoju dvostranskih stikov.

Juan Carlos je včeraj popoldne sprejel voditelje diplomatskih misij, akreditirani v Jugoslaviji, obiskal pa je tudi Kalemegdan. Sinoči mu je predsednik predsedstva SFRJ Radovan Vajković priredil slovesno večerjo. (dd)

Tragedija v Samatorci

NA 5. STRANI

Na seji zvezne konference SZDLJ Poglobljena razprava o razmerah na Kosovu

BEOGRAD — V uvodnem poročilu na včerajšnji seji zvezne konference SZDLJ je Milan Rakas posebno pozornost namenil določanju nalog pri nadaljnjem delu Socialistične zveze glede uresničevanja političnih izhodišč o Kosovu. Poglavitna naloga je, da z uspešnim političnim delom zaustavimo izseljevanje Srbov in Črnogorcev s te pokrajine. Hkrati je poudaril, da si morajo vse organizirane subjektivne sile prizadevati za hitrejšo uresničevanje takšnih razmer na Kosovu, ki bodo prispevale k vračanju družin in posameznikov, ki so se zaradi pritiskov in zaradi protirevolucionarnih dogodkov izselili. V razmerah velike nezaposlenosti in drugih gospodarskih težav je jasno, da brez pomoči širše družbene skupnosti tega procesa skoraj ne bo mogoče uresničiti.

Pregled razmer na Kosovu, je dejal Rakas, kaže, da je Socialistični zvezi uspelo množično usmeriti prebivalstvo proti protirevolucionarnim dogodkom, iredenta je že v prvih poskusih bila poražena. V krajih, kjer so na primer prebivalci albanske narodnosti bedeli nad varnostjo in premoženjem svojih sosedov druge narodnosti, se iredenta niti ni upala bojevati.

Prvi udeleženec v razpravi, Ivan Lapajne, je dejal, da so rezultati gospodarskega sodelovanja med Slovenijo in Kosovom dobri, celo boljši kot je bilo pričakovati. Od leta 1981 do 1984 sta Slovenija in Kosovo uresničila 25 skupnih programov. Takšno metodo sodelovanja bi morali v prihodnjem srednjeročnem načrtu še bolj izkoristiti, dodal pa je, da si morajo na Kosovu še bolj prizadevati za boljše izkoriščanje vloženi sredstev iz sklada za nerazvite.

Franjo Kožulj je postavil vprašanje, od kod toliko različnih ocen o stanju na Kosovu in dejal, da se razprava o albanskih nacionalistih ne bi smela razlikovati od stališč do ustašev, četnikov in belogardistov, mladomuslimanov in drugih sovražnikov države. Zapirati oči pred problemom izseljevanja Srbov in Črnogorcev iz te pokrajine bi pomenilo priznati prakso, ki dovoljuje večini, da ogroža manjšino.

Čedomir Pajič, ki je govoril o izkušnjah Hrvaške v boju proti nacionalizmu v njegovi republiki pred 15 leti, je poudaril, da je glavno delo opravilo ljudstvo te republike. To zdaj velja tudi za prebivalce Kosova, vendar potrebujejo pomoč in podporo vse države.

Burham Ademi je dejal, da je sodelovanje Makedonije in Kosova na ravni, ki jo določajo izhodišča o Kosovu. To velja tudi za gospodarsko in kulturno sodelovanje.

● Jezikovne

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Carrus, podtajnik v zakladnem ministrstvu republikanec Ravaglia pa je takoj izkoristil priložnost in dejal, da bi bilo treba omenjene člene spremeniti, ker ne nalagajo odgovornosti tistim, ki razpolagajo s sredstvi in torej ni mogoče nadzorovati izdatkov. Razpravo so tako odložili.

Tretji dogodek, ki je politično najbolj markanten, pa so govorice o »premoru za razmislek« v zvezi s tem osnutkom. Ta definicija je prišla na dan med razpravo v poslanski komisiji za ustavna vprašanja, ki je obravnavala osnutek zakona valdostanskega poslanca Dujanyja o zaščiti nemško govoreče manjšine Walsler v Dolini Aoste. Za to manjšino je potreben ustavni zakon, ker je treba zagotoviti deželi Aosta ustreza pooblastila, ki jih ima v zvezi s francosko govorečo skupnostjo. Ob razpravi o tem zakonu je namreč predsednik komisije socialist Labriola govoril o »premoru za razmislek« v zvezi z zakonom o zaščiti jezikovnih skupnosti. Očitno gre tu za deljena mnenja znotraj vladne večine in tudi znotraj nekaterih strank, predvsem demokristjanske pa tudi drugih, tako da obstaja bojazen, da bi se parlamentarni postopek za odobritev teh zakonov lahko zaustavil v zbornici, česar seveda zagovorniki zaščite jezikovnih skupnosti nočejo tvegati. Tako je zaenkrat vse zaustavljeno in o tem vprašanju verjetno zbornica ne bo razpravljala pred jesenjo.

BOJAN BREZIGAR

□ RIM — Vlada je zaprosila predsednico poslanske zbornice Jottijevo, naj za en teden odloži volitve predsednika republike, ki so bile napovedane za 24. junij. Takrat bo namreč »evropski vrh«, s katerim se bo tudi končalo italijansko šestmesečno predsednikovanje.

Nepričakovano hiter zaključek zasedanja NATO Evropske članice niso odgovorile na ponudbo ZDA glede vojne zvezd

BRUSELJ — Skrb za utrditev razrahljanih odnosov v zavezništvu je ena od najbolj vidnih sestavin zaključnega sporočila »spomladanskega zasedanja« severnoatlantske vojaške zveze.

Štirinajst obrambnih ministrov je v sporočilu izrazilo »trdno podporo« Združenim državam Amerike v drugem krogu razorožitvenih pogajanj s Sovjetsko zvezo, ki se začnejo 30. maja.

»Pogajanja v Ženevi bodo težavna, dolga in zapletena, zaradi česar bodo imeli tesni posveti med partnerji zavezništva zelo pomembno vlogo«, poudarja dokument sestanka, ki se je končal predsinocnim, dan preden je bilo uradno napovedano.

Nepričakovano nagel potek prvega od predvidoma dveh letošnjih ministrskih zasedanj na sedežu NATO v Bruslju pripisujejo dnevnemu redu, na katerega NATO kljub pričakovanju številnih, ni želel uvrstiti »vojne zvezde«, ki te dni buri duhove v Zahodni Evropi in ogroža enotnost med ameriškim in evropskim »stebrom« NATO. Ameriški predlog o sodelovanju Evrope v programu vesoljske obrambe je bil sicer ena od poglavitnih tem v Bruslju, vendar le na diskretnih pogovorih za zaprtimi vrati, ki jih je imel ameriški obrambni minister Caspar Weinberger na ločenih srečanjih z drugimi udeleženci zasedanja.

Vsekakor doslej še nobena od vlad ni uradno odgovorila na ameriški predlog.

Osrednji dokument sestanka je »akcijski program jedrske obrambe«, s katerim si želi zahodni vojaški blok zmanjšati prepad, ki ga, po tem prepričanju, loči od konvencionalnih zmogljivosti Varšavske zveze.

Po zaključnem sporočilu bodo vlade NATO (v Bruslju nista prišla ministra Francije in Irske, ki nista v vojaški strukturi zveze) povečale svoje vojaške izdatke za 3 odstotke na leto. Med predlogi za krepitev klasične oborožitve je na prvem mestu gradnja 665 zaklonišč za letala. Zaklonišča za 1.750 letal, ki naj bi v primeru nevarnosti vojne v Evropi priletela iz ZDA, naj bi dokončali do leta 1990. Udeleženci so se dogovorili o dodatni vojaški pomoči Grčiji, Turčiji in Portugalski, ki so zaradi »pomankljive oborožitve« najšibkejšje točke NATO.

V okviru sestanka je NATO izdal brošuro, v kateri takole pojasnjuje, zakaj morajo vlade povečati oboroževalne izdatke: Varšavska zveza naj bi imela v Evropi 4 milijone vojakov, 27 tisoč tankov, 19.900 artilerijskih orožij in 7.500 letal, atlantsko zavezništvo pa le 3,5 milijona vojakov, 15 tisoč tankov, 14.200 artilerijskih orožij in 3.700 letal.

DUŠAN SNOJ

Na Poljskem sodijo voditeljem Solidarnosti

GDANSK — Na gdanskem deželnem sodišču se je včeraj pričela obravnava proti voditeljem razpuščenega svobodnega sindikata Solidarnost Wladislawu Frasiu, Bogdanu Lisu in Adamu Michniku, ki so obtoženi, da so povzročali javni nered in organizirali nezakonite manifestacije. Michnika in Lisa poleg tega dolžijo, da sta se letošnjega januarja udeležila seje vodstva ilegalne Solidarnosti v Gdanku.

Proces je sicer javen, toda včeraj niso dovolili v sodno dvorano tujim časnikarjem in niti predstavnikom raznih mednarodnih humanitarnih organizacij. Na dnevnem redu je bilo najprej branje obtožnic, nakar bi morali imeti besedo obtoženci. Ti pa niso spregovorili iz protesta. Danes se bo obravnava nadaljevala, nakar bo proces prekinjen do 27. maja. Naslednjega dne bi sodišče moralo izreči razsodbo.

Frasiu, Lisa in Michnika je policija aretirala 13. februarja letos v nekem stanovanju v Gdanku, kjer se je z njimi sestal Lech Walesa. Slednjega sicer niso priprili, vendar je proti njemu v teku preiskava in bi med drugim moral nastopiti na sedanjem procesu kot prič. Arest treh sindikalistov je zbudil val protestov po svetu. Za njihovo izpustitev se je zavzela tudi italijanska vlada. Več znakov pa kaže, da se je poljski režim odločil za trdo roko.

JUNIJ '85

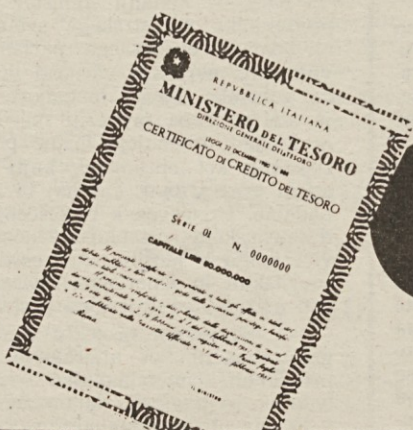
CCT

Certificati di Credito del Tesoro

- CCT so državni efekti, oproščeni vsakršnega sedanjega in bodočega davka.
- Varčevalci-privatniki jih lahko rezervirajo pri okencih kreditnih zavodov do 13.30 dne 28. maja; plačilo bodo izvršili 3. junija 1985 po ceni določeni na dražbi, ne da bi plačali kakršnekoli obresti in provizije.
- CCT bodo dodeljeni z dražbo; osnovna cena je 97,50% in vključuje obresti za 2 dni; prošnje za podpis bodo lahko predložene po tej ceni ali po višji ceni (za 10 stotink ali mnogokratnik števila 10; določena cena na dražbi bo objavljena s tiskovnim sporočilom in bo najnižja med prejetimi.
- Naslednji kuponi bodo enaki doprinosu BOT na 12 mesecev plus premija. Ta znaša 0,50 točke.
- CCT imajo široko tržišče in se po potrebi z lahkoto vnovčijo.

Rezervacije pri kreditnih zavodih DO 28. MAJA

Osnovna cena	Rok	Prvi enoletni kupon	Efektivni donos
97,50%	10 let	14,40%	14,90%

CCT

Včeraj v Vidmu

Aktiv kadrov FIOM-CGIL

O pogajalski moči, zaposlovanju in razvoju

VIDEM — Včeraj dopoldne je bil v Vidmu aktiv sindikalnih kadrov FIOM-CGIL iz Furlanije - Julijske krajine. Skupščina je sodila v okvir pogajalskih pobud, ki so v teku po vsej Italiji in na katerih razpravljajo o predlogih in akcijah sindikalne organizacije glede treh bistvenih točk: pogajalske moči, zaposlovanja in razvoja. Glede vprašanja pogajalske moči je bilo ugotovljeno, da morajo tovarniški sveti vložiti največji napor v spoznavanje in torej v nadzorstvo zelo hitrih sprememb v organizaciji dela, ki je v letu v vseh večjih podjetjih, poleg tega napeti vse sile, da bi se premaknile s sedanje točke zelo toga stališča delodajalcev.

Glede vprašanja zaposlovanja je FIOM-CGIL postavila osnovno zahtevo, da morajo sindikalne organizacije neposredno upravljati usodo delovne sile, ki jo nove tehnologije vedno pogosteje izrinjajo iz tovarn. V zvezi s posebnimi problemi naše dežele pa se je razprava na skupščini osredotočila predvsem na problema Zanussi in tržišče ladjedelnice. Glede pordeonskega industrijskega obrata je FIOM postavila tri diskriminante: odločno se je izrekla proti odpustom, kakor tudi zavzela odklonilno stališče do »kolonizacije« pordenoškega obrata in se izrekla za komplementarnost med njim in Electroluxom; kot tretjo točko pa je zahtevala jasnost glede usode raznih tovarn, v prvi vrsti one v Porciji.

Kar se pa tiče tržišče ladjedelnice, je bil glavni namen predlogov, ki so bili iznešeni na videmski skupščini FIOM-CGIL v tem, da bi se sedanjih 2.300 delavcev v dopolnilni blagajni čimprej vrnilo na svoja delovna mesta.

Izšla brošura o prvi slovenski narodni vladi

Izšla je brošura oziroma knjižica o prvi slovenski narodni vladi. Ob štirideseti obletnici njene ustanovitve je bila 5. maja v Ajdovščini velika slovesnost, o kateri smo tudi v Primorskem dnevniku podrobno poročali. Sedaj je dogodku posvečeno tudi dokumentarno delo. Brošura ima naslov Ajdovščina — prva slovenska vlada, napisal pa jo je magister Zdenko Čepič. V svojem delu razčlenjuje politične in vojaške pogoje, ki so privedli do ustanovitve vlade in navaja razloge, zakaj je bila vlada ustanovljena v Ajdovščini. Avtor objavlja v strnjeni obliki tudi zgodovino tega središča v gornji Vipavski dolini.

Brošura je izšla v zbirki Spomeniki delavskega revolucionarnega gibanja in narodnoosvobodilnega boja na Slovenskem, ki jo izdajata založba Komunist in Zavod Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine. Brošura o prvi slovenski narodni vladi je izšla v nakladi 1.000 izvodov.

M. DROBEŽ

»Il posto delle fragole« v Piranu

TRST — Na povabilo skupnosti Italijanov iz Pirana in ob sodelovanju krajevnih mladinskih združenj bo glasbena skupina »Il posto delle fragole« drevi ob 18. uri nastopila s koncertom v umetnostni galeriji v Piranu. Z njim začneta tesnejše sodelovanje na kulturnem področju s skupnostjo Italijanov iz Istre.

V nedeljo v Kobjeglavi srečanje II. brigade vojske državne enotnosti

NOVA GORICA — Nadaljujejo se razne druge manifestacije ob štirideseti obletnici osvoboditve in zmage nad fašizmom. V nedeljo, 26. maja, bo v Kobjeglavi na Krasu srečanje pripadnikov 2. brigade Vojske državne varnosti — narodne obrambe, ki je opravila zelo važno vlogo v narodnoosvobodilnem boju in v zaključnih bojih za osvoboditev Primorske in Trsta.

Brigada je bila ustanovljena v aprilu 1944. leta iz enot dotedanje Varnostno obveščevalne službe Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Delovala je na operativnem območju IX. korpusa in na levem bregu Save, na območju IV. operativne cone na Gorenjskem. Imela je 5 stalnih bataljonov, pri čimer je bil dodatni šesti bataljon ustanovljen za primer zavezniške invazije v Istri in na Primorskem. V njen okvir so spadale tudi sabotažne skupine iz Trsta, Tržiča in Gorice. Med narodnoosvobodilnim bojem se je brigada bojevala proti notranjim sovražnikom, domačim izdajalcem in raznim diverzantom. Po vojni pa je zasečila državno mejo od Jadrana do Ljubelja, zavarovala gospodarske objekte in organe oblasti ter nadaljevala čiščenje ozemlja od ostankov okupatorja in domačih kolaboracionistov. Obračunavala je tudi s skupinami kontrarevolucionarjev in diverzantov, ki so prihajale iz tujine.

Med preživelimi pripadniki te enote so tudi Slovenci in Italijani iz naših krajev v zamejstvu. Vsi so prisrčno vabljeni na srečanje brigade, ki se bo začelo v nedeljo ob 9. uri.

Slavnostni govornik bo generalpolkovnik Branko Jerkič, ki je bil namestnik komandanta II. brigade Vojske državne varnosti — narodne obrambe od njene ustanovitve ter do konca vojne. Sedaj je general Jerkič komandant Ljubljanskega armadnega območja.

(m. d.)

Jutri v Divači praznik prebivalcev

DIVAČA — V KS Divača, ki sodi med najaktivnejše v sezanski občini (lani so dobili občinski nagrado 28. avgust, pred leti pa za razgibanost aktivnost tudi listino samoupravljanja, ki jo podeljuje zvezna konferenca SZDLJ) je že vse pripravljeno za proslavo krajevnega praznika. Letos bodo praznik proslavili jutri, 25. maja, ko bodo na slavnostni seji skupščine KS podelili 5 bronastih značk aktivistom SZDL in drugim aktivnim v delovanju krajevnih skupnosti, proslavili bodo — s koncertom seveda — 30-letnico delovanja tamkajšnjega pihalnega orkestra, dan kasneje pa bo v divaškem kulturnem domu še revija pevskih zborov upokojencev iz vse Primorske.

V minulem letu so v tej KS z 10 zaselki in 1500 prebivalci obnovili zdravstveni dom, v vseh vaseh imajo asfaltirane ceste, obnovili so električno napeljava in javno razsvetlavo, kjer je bilo to nujno, v vrtcu imajo zagotovljeno varstvo za vse predšolske otroke...

D. G.

V IZOLI PRAZNUJEJO

IZOLA — Izolsko turistično lepševalno društvo bo v sodelovanju z obalno kraško turistično poslovno skupnostjo, občinsko zvezo kulturnih organizacij in zvezo telesno kulturnih organizacij konec tedna pripravilo tradicionalni praznik pomladi, ki po svoje pomeni start v glavno turistično sezono. V dveh dnevih se bo v Izoli zvrstila kopica kulturnih, zabavnih in športnih prireditev.

Uvod v letošnji praznik pomladi bo predstavljal že drejni večerni tek po izolskih ulicah, na katerem bo predvidoma sodelovalo okrog tisoč tekačev. Jutri dopoldne bo tradicionalni turnir v nogometu za Demšarjev memorial, regata potovalnih jadrnic, popoldanski spored pa se bo začel s srečanjem maržoretnih in bobnarskih skupin, nadaljeval s koncertom pihalnih orkestrrov iz Slovenske Bistrice in Izole ter nastopom folklorne skupine

Ob 40-LETNICI IZHAJANJA PD

Čestitali so nam

Tudi PRIMORSKI DNEVNIK tako kot vsa naša domovina praznuje 40. jubilej. Vsa ta desetletja so bila izpolnjena graditeljsko, ker PRIMORSKI DNEVNIK je svoje poslanstvo v celoti izpolnil. Je glasnik slovenskega človeka, bivajočega na prostoru, ki ga tudi državne meje niso ločile. Je povezovalac njihovega človeškega, gospodarskega in kulturnega hotenja. Je eden od branikov v njihovem boju za narodno identiteto in pravice, za sožitje in prijateljstvo ob meji.

V tem poslanstvu je globoka humanistična in občečloveška vrednost. Želim, da pri tem tudi v bodoče vztrajate in vam hkrati čestitam k dosežanim dosežkom.

Izvršni sekretar P CK ZKS
za agitacijo in propagando
SLAVKO GERIČ

Dragi tovariš Samsa. Ob 40-letnici Primorskega dnevnika vam Večer prisrčno čestita in vam želi tudi v prihodnje sijajen razvoj. Visoko cenimo zgodovinsko, narodnostno in politično vlogo vašega dnevnika in njegovo strokovno raven.

Glavni urednik Večera
DRAGO SIMONČIČ

»Tine Rožanc«. Od 20. ure do zgodnjih jutranjih ur bo zabava na prostem s tekmovanjem kuharjev in natakarjev na trgu Lonka. Za gostinsko ponudbo bo poskrbelo 16 hotelskih in gostinskih organizacij in zasebnih gostincev. Tudi tokrat je prirediteljem uspelo, da bodo gostinske storitve po enotnih cenah in dostopne za vsak žep.

IZTOK UMER

Izšla bo ob proslavi v Ilirski Bistrici, ki bo v nedeljo, 2. junija

Posebna številka Primorskih srečanj ob 40-letnici osvoboditve

KOPER — V koprski tiskarni Jadrana končujejo te dni posebno številko revije Primorska srečanja, ki bo v celoti posvečena letošnji štiridesetletnici osvoboditve, izšla pa bo ob proslavi v Ilirski Bistrici, ki bo 2. junija.

Uredništvo te revije je tudi tokrat skušalo doseči s svojo posebno številko dvojen namen, saj naj bi publikacija presegla okvir običajne priložnostne brošure, ki izidejo ob podobnih priložnostih. Revija naj bi poleg tega pomenila tudi trajen prispevek k poznavanju zgodovinskih dogodkov, ki se jih bomo ob tej priložnosti spomnili z vsem dolžnim spoštovanjem. Prav zaradi tega je uredništvo revije pritegnilo k sodelovanju tako ugledne družbene - politične delavce kot tudi priznane strokovnjake, ki so problematiko zaključnih bojev osvetlili na nov, izviran in strokovno poglobljen način.

V uvodni rubriki so tako zbrani prispevki Vide Tomšič, Branka Babiča ter Jožeta Šušmelja, ki je na osebni, vendar na poglobljen način osvetlil lastna izkustva in izkustva svoje generacije v teh štirih desetletjih. Sledi rubrika, ki podaja po eni strani članke o raziskavah, kako je rasla naša ljudska oblast, po drugi strani pa so prikazane spletke in računi tujih vesil. Tu bomo zasledili prispevek Anice Štucin o prvem izvoljenem organu ljudske oblasti na Cerkljanskem ter članek Dušana Bibra, ki je na-

stal na podlagi študija angleških arhivov ter obravnava britansko in ameriško politiko o italijansko - jugoslovanski meji. Prav gotovo bo še posebej zanimiv članek, izveček raziskovalne naloge, ki so jo pripravili učenci ajdovskih srednjih šol. V njem so namreč zbrana avtentična pričevanja o pripravah na zasedanje prve slovenske vlade, pričevalci pa so tako preprosti ljudje, aktivisti kot tudi člani vlade.

Osrednji del revije bo obravnaval zaključne boje za osvoboditev ter prinesel prenekatero novo ugotovitev tudi o nekaterih od sedaj še nerazčiščenih priložnostih. Obdelanih pa je cela paleta vidikov, saj je skušalo uredništvo zajeti vse široke dimen-

zije našega narodnoosvobodilnega boja od prispevka IV. armade preko deleža prekomorcev vloge IX. korpusa pa vse do vloge partizanov italijanske narodnosti. Prispevke so napisali Zdravko Klanjšček, Alžbert Klun, France Hočevar, Mario Abram, Milan Guček ter Viktor Avbelj.

Našega narodnoosvobodilnega boja si ni mogoče predstavljati brez vsestranske osvoboditve našega človeka in tu je kultura igrala posebno vlogo, zato ji je posvečena posebna rubrika. Branko Marušič je predstavil urednik in njihove časopise, ki so izhajali na tem ozemlju; Slavica Plahuta, ki je tudi odločilno prispevala k redakciji številke, je pripravila članek o primorskem partizanskem

šolstvu na pragu osvoboditve, Lado Jelen je opisal zgodbi XXI. divizije ter IX. korpusa, Zdenka Lovec igralsko skupino IX. korpusa ter Slavica Plahuta ilegalni dekliški pevski zbor, ki je štel preko sto članic in za katerega do sedaj skorajda nismo vedeli.

Številko zaključujeta dva portreta naših primorskih borcev, s katerima se skušamo oddolžiti spominu vseh tistih idealistov, ki so žrtvovali svoje življenje ali so preživeli hude krivice v vrenju, ki je pripeljalo do končne zmage svobode.

Likovna priloga je tokrat obsežnejša kot ponavadi, prinaša pa podoba naših krajev ob osvoboditvi. Gre za izvirno, dokumentarno pričevanje o doživljanju osvoboditve v domala vseh večjih krajih tega dela Slovenije, potem je tu prikazana obnova razrušene domovine, pa zborovanja, ki pričajo o boju tudi po osvoboditvi.

Za številko vpadajo že sedaj precejšnje zanimanje, saj so jo naročile v večjem številu izvodov nekatere šole, ki jo bodo lahko uporabile kot dodatno učno gradivo. Zanj se zanimajo tudi nekatere delovne organizacije, ki jo bodo lahko uporabile kot priložnostno darilo, več izvodov bo prevzel tudi odbor za pripravo proslave štiridesetletnice osvoboditve v Ilirski Bistrici, ki je tudi zagotovil sredstva za tisk te posebne, dodatne številke Primorskih srečanj.

METKA ČELIGOJ

JAN ZOLTAN

Priprave tečejo...

Ilirska Bistrica se vneto pripravlja na velik dogodek, ki se vse hitreje približuje: 2. junija bo tu osrednja proslava ob 40. obletnici zmage nad fašizmom in osvoboditve Istre in Slovenske primorja. Obenem pa bo tudi višek prireditev in proslav ob tem jubileju. Slovesnost bo ponovno obudila spomine na težke a zmagovite čase, govorili bodo o pomenu prekomorskih brigad in drugih enot NOV, o prehojeni poti IV. armade in o graditvi samoupravne socialistične družbe v letih po vojni.

Bistričani se na ta praznik pripravljajo že dalj časa. Najbolj vidni so napor, da bi mesto čim lepše pričakalo drage goste. Veliko skrbi so posvetili zlasti parkom — športnemu parku Nade Žagar in spominskemu parku na Hribu svobode, kjer bo slovesnost tekla. Zasadili so nova drevesa, postavili klopi, obnovili poti, ceste... Mesto bo 2. junija zasijalo. Tekmovalo bo z vdusjem med ljudmi.

MIŠKO KRANJEC

Povest o dobrih ljudeh

7.

Marta je s Katico stopila v veliko sobo, kjer je Ana v kotu nestrpno pričakovala in prisluškovala pogovoru onih zunaj.

Koštrca je medtem dovolil Ivanu, da mu je prižgal cigareto in mu nato takole rekel:

»Pomagaj ti bom ponesti košare v sobo, da se ne boš sam mučil. Saj vem, da je bilo dovolj, ker si moral najtežje sam nositi.«

»Potemtakem si niste premislili, da bi nam odpovedali?«

»Oh, zakaj pa? Saj nimate kam iti in ako vam je pri mama všeč, je to za naju dobro znamenje. Sobice ne potrebujeva, še ta, v kateri živiva, je za naju prevelika. Kmalu nama bo še manjša zadoščala!« Prijel je za dve košari in ju vlek v sobico, kjer je položil na ilovnata tla. »Stara je sobo,« je nadaljeval, »že pred dobrim mesecem pobelila in očistila. Vse je bilo urejeno, se je pa prah spet nabral, kakor vidim. No, bo že Marta pobrisala, saj je mlada.«

»Za to nikar ne skrbite, bo že Marta uredila, kakor je prav. A zdaj moram še sam pogledati Ano in jih pozdraviti.«

Oba sta stopila v veliko sobo, kjer sta našla vse tri ženske v živahnem pogovoru, Koštrčevo mater posebej pa v solzah, kakor bi se po mnogih letih vrnili njeni pravi otroci. Bile so solze radosti in bridkosti, kakršen je pač bil pogovor, ki so ga razpletale. Marta sama je sijala od vselega razpoloženja, medtem ko je Katica nemo sedela na klopi, pritisneta k topli lončeni peči in poslušala pogovor, z obrazom proti mamic v kotu. Počutila se je srečno in zadovoljno, ko je po dolgih mesecih bila spet sredi svojih dragih stvari in med svojimi še dražjimi ljudmi. Ni se mnogo vmešavala v pogovor, da sta si mati in mamica laže počutili vse bridkosti, mamica ob grenkih in veselih solzah, mati pa z nekim prijetnim smehom in prav nič žalostno.

»Naša Ana je že spet v solzah,« je rekel Jožef Koštrca, ko sta vstopila z Ivanom. »Taka je kakor oblačno nebo jeseni, ko ne veš, kdaj se bo usul dež iz oblakov.«

Ivan se je samo nasmehnil tej Jožefovi pripombi, nakar je rekel:

»Oh, mati Koštrčeva, da sem vas le našel živo in zdravo! Ali so še spominjate, kako sva hotela staviti, ko smo odhajali, ker ste trdili, da vas bomo našli jeseni na pokopališču? Za kaj sva se že menila?«

»Moj bog,« je vzkliknila starka in objela roko mlademu možu, »pozabila sem že, za kaj sva hotela staviti; saj pa tudi nimam nič takega, kar bi bilo vredno stave. — Živo si me sicer še našel, ali zdava vje je že zdavnaj odšlo iz naše hiše. Vendar, hvala

bogu, da je vsaj tako, kakor je, zakaj lahko bi bilo še mnogo slabše. — Sedi, da se ogreješ, v vaši sobi je hladno. Pa da ste se le vrnili, kar sem rekla tudi že Marti in Katici. Tako sem se bala, da vas ne bo! Saj vem, da se nekoč ne boste več vrnili, ker boste imeli kje svoj dom. Od svojega pa se človek nerad loči. — A vidim vam vsem na obrazu, da se vam ni prelabo godilo. Vsi ste zdravi, rdeči in debeli v lica!«

»Oh, pa še kako!« je vzkliknil Ivan z nasmehom, ker je bilo njegovo lice dokaj koščeno. »Od dela, mamica, človek ne bo nikdar debel. A kaj bi vam pravil, ko sami veste, kako je po svetu! Saj ste tudi sami mnogo hodili okoli in delali vse življenje; vedno niste sedeli v kotu tako kakor zdaj, ko ste bolni.«

»Da,« je prikimala Ana, »delala sva z Jožefom vse življenje in se gnala. Zato vem, kaj je delo, zlasti pa še, če človek nima dovolj hrane, da bi se do sita najedel. Pa je že tako z nami: v revščini smo se rodili in revni bomo umrli. — A midva vas tu samo zadržujeva. Pojdite v svojo sobo in si čimprej uredite, kakor se vam zdi najbolje in si predvsem najprej odpočijte. Za pomenek bomo imeli vsi zimo več ko dovolj časa, seveda, ako vam ne bova z Jožefom presedala. Saj mladi ljudje le prečesto rajši o čem drugem govorijo, kakor bi hoteli stari.«

»O čem neki bi govorili?« je rekla Marta in se spet zasmejala. »Ne mislite morda ljubezni?! — Pa saj bo dovolj časa za vse stvari; pred nami je zima; posebnega dela ne bomo imeli in kaj drugega nam ostane, kakor da se pogovorimo o tem in onem?«

V Nabrežini prvo srečanje za izvolitev občinskega odbora KPI samokritično ocenjuje volitve in se zavzema za napredno koalicijo

V Nabrežini so se sinoči začeli razgovori za potrditev tristrankarske koalicije KPI - SSK - PSI, ki je upravljala občino zadnja štiri leta in ki naj bi vodila upravo tudi v novi mandatni dobi. Za nadaljevanje tega zavzetstva sta se uradno že izrekli domači občinski sekciji KPI in SSK, medtem ko si tudi znotraj socialistične sekcije utira pot mnenje, da mora biti nova občinska uprava odraz sodelovanja domačih naprednih sil. Pobudo za prve razgovore je kot stranka relativne večine dala KPI, ki je tudi mnenja, da je treba pogajanja voditi izključno na krajevni ravni, brez vmešavanja in brez pogovora pokrajinskih ali celo deželnih tajništva strank. Tega mnenja je tudi devinsko-nabrežinska sekcija SSK, ki je prav sričo tega pred kratkim pisмено opozorila pokrajinskega tajnika Hareja, da položaj v devinsko-nabrežinski občini za preostalih šest mesecev povedano ne gre barantati v tržaških koalicijah. Kot znano, je pred enim letom krajevna sekcija SSK javno razglasila, da je proti vstopu stranke v koalicijo z LpT na tržaški občini in pokrajini. O tem in o povolilnih izgledeh bo vsekakor tekla beseda na ponedeljkovi skupščini SSK, ki bo ob 20. uri v čitalnici nabrežinske občinske knjižnice.

Volilne rezultate pa je medtem v sredo zvečer poglobljeno analizirala

zelo obiskona skupščina nabrežinske sekcije KPI »Enrico Berlinguer«. V svojem uvodnem poročilu se je tajnik Ivo Širca zahvalil volilkam in volilcem KPI, vsem komunističnim upraviteljem, posebno pa Albinu Škerku in dosedanjemu županu Fondi. Kot je podčrtal Širca in kot piše tudi v sklepnem političnem dokumentu, ki ga je odobrila skupščina, je »napredni obroč« tržaškega okoliša, kljub hude-mu demagoškemu pritisku in kljub ostri nasprotni kampanji v tisku, odločno odbil ta napad in se ponekod celo še utrdil. Nasprotno so volilci od Milj do Devina-Nabrežine »kaznovali« prav Listo za Trst, ki je v prvi osebi vodila kampanjo proti levičarskim krajevnim upravam. Kot je bilo pričakovati, so nabrežinski komunisti največ pozornosti posvetili nazadovanju KPI, posebno v kraških vaseh, med slovenskim prebivalstvom. Na ta negativni trend so vplivale deloma tudi razmere na vsedravnih ravni, predvsem pa krajevni faktorji. »Priliv glasov iz KPI na PSI in zlasti na Slovensko skupnost,« piše v dokumentu, »dokazuje, da se je vloga KPI pomanjkljivo odražala pri delu občinskega odbora, ki je vendarle močno slonel prav na partiji«. Glede tega se bili mnogi tudi mnenja, da KPI ni znala v pretekli mandatni dobi pravilno ločiti partijske vloge od vloge občinske uprave, kar je ošibilo

dialog in stike z občani in tudi omejevalo same potencialne zmogljivosti sekcije pri vsakdanjem delu.

Dosledno s tem, kar so jasno trdili med volilno kampanjo, so se tudi v sredo nabrežinski komunisti opredelili za čim hitrejšo potrditev napredne občinske uprave in torej za takojšnje soočanje o programu. Po mnenju KPI bo moral program novega odbora temeljiti na pozitivnih dosežkih in izkušnjah iz pretekle mandatne dobe, kot je npr. variantna regulacijskega načrta. Kar zadeva sestavo novega odbora KPI podčrtuje, da bo moral ta odražati enakopravno dostojanstvo vseh komponent, brez apriorističnih vetov in brez ostrih imenskih hipotek.

V pogajanja za sestavo nove večine se hoče za vsako ceno vključiti tudi krajevna KD. Piero Parentin, ki ga Biasutti ni hotel v listo, a mu je potem uspelo izvoliti vse svoje zaupnike v občinski svet, je v gorškem katoliškem listu »Voce isontina« napisal, da bi treba enkrat za vselej razbiti poveljno »verigo« slovenskih županov v Devinu-Nabrežini, pri čemer »prosi za pomoč« tudi socialiste italijanske narodnosti. Tudi Parentin, podobno kot melonarji, govori in namiguje na nevarnost bencenskega pojavnosti (MSI prva stranka) v devinsko-nabrežinski občini. (st)

Prvo srečanje za razširitev tržaške koalicije

BO PSI USPELO ZRAHLJATI »ŽELEZNI« PAKT KD-LISTA

Pokrajinski tajniki šestih strank (LpT, KD, SSK, PSDI, PRI in PLI) ki sodelujejo v tržaški koaliciji, so se včeraj dopoldne srečali s tajnikom PSI Seghenejem, da preverijo možnosti o istočasnem vstopu socialistov v obe tržaški upravi ter Liste za Trst v deležno viado. Šlo je za prvo, tako rekoč preliminarno srečanje, ki dejansko odpira prava pogajanja, za katera baje ne bo večjih političnih in programskih ovir, medtem ko bo gotovo prišlo do težav pri porazdelitvi odgovornejših mest v obeh upravah in v Krajevni zdravstveni enoti.

PSI zahteva za vstop v koalicijo tri odborniška mesta na občini (vključno podžupana), dve odborniški na pokrajini ter predsedstvo KZE, poleg nekaterih sprememb in novih poglavitij v programu ob uprav. Socialisti so to zahtevali že pred enim letom, njihove zahteve pa so takrat natele na gluha ušesa, saj bi zrahljale »železno« zavezništvo med KD in melonarji. Sedaj jih spet odločno postavlja in računajo zlasti na razpoložljivost LpT, ki bi v zameno za vse skupaj dobila mesto v deželni vladi. Vse pa je še povsem odprto, tudi zato ker ni jasno kdo bi moral odstopiti mesta socialistom, zlasti ker manjkata še dve leti do občinskih in pokrajinskih volitev. Največji problem bo podžupansko mesto, ki je sedaj v rokah PLI, tudi na pokrajini pa ne bo vsa zadeva tako zlahko stekla. Po podpisu političnega sporazuma s PSI bosta morala vsekakor oba od-

bora odstopiti, čemur baje nasprotuje melonarji, ki se bojijo, da bi tem šla po vodi »štafeta«, po kateri moral v začetku prihodnjega leta v kovini prevzeti Richettijevo mesto. Istočasno izvolili demokristjana LpT.

Na včerajšnjem sestanku je bila beseda tudi o novih upravah v ljah in v Devinu-Nabrežini, čeprav v zmernejših tonih kot je bilo pričakovati. Glede položaja v miljski občini niso imeli pokrajinski tajniki dosti povedati, ker ta same številne ne dovoljujejo nobene koalicije Liste Frausin. Ni pa tako v Devinu-Nabrežini. Demokristjani in listarji stalno pritiskajo na tržaške zavestne (zlasti na PSI in na SSK) in pravijo, da je v Nabrežini možna uprava brez komunistov. O tem se včeraj še ni poglobljeno govorilo, čeprav je tajnik PSI Seghene povedal, da so socialisti pripravljeni za sodelovanje v petstrankarski koaliciji, povsod kjer bo to mogoče (torej tudi v Nabrežini?), hkrati pa priznal, da imajo krajevne sekcije PSI pravico do avtonomnega odločanja.

● Center za študije o osvobodilnih borbanjih prireja danes ob 21. uri v lastnem sedežu v Ulici Mazzini 11 projekcijo videa Intervju z Umberto Tommasinijem o španski revoluciji. Video je pripravil Paolo Gobetti z zavznega kinematografskega arhiva v odporniškem gibanju iz Turina.

Polemike zaradi stavke delavcev pogrebne službe

Povsem razumljivo je, da so nevšečnosti, ki so jih povzročile stavkovne akcije uslužbencev pogrebne službe, včlanjenih v avtonomni sindikat občinskih nameščencev in tistih, ki so včlanjeni v CGIL, povzročile nemalo polemik in razumljive razburjenosti med neposredno prizadetimi svojci umrlih. Poročali smo že, da je do njih prišlo v torek dopoldne, ko sta oba sindikata istočasno sprožila že v soboto napovedano stavko. Občinski urad, ki načrtuje urnike pogrebov je odredil, da le-teh od 8.30, ko se navadno začnejo, do 10. ure ne bo. Med 10. in 11. uro so potekali redno, ob 11. uri pa se je začela sindikalna skupščina članov avtonomnega sindikata, zaradi katere so pogrebne prevoze znova prekinili.

Polemika se začena prav tukaj: sindikalisti zagotavljajo, da ob 11. uri v mrliških vežah ni bilo več nobenega trupla, medtem ko svojci, dokumentirano s fotografijami, trdijo, da je bilo ob tisti uri v njih še deset trupel, ena krsta pa je ostala na sredi mrliške veže, potem ko je bil pogrebni obred že opravljen in bi jo bili morali takoj prepeljati na pokopališče. Na razumljivo razburjenost, ki so jo torkovi dogodki sprožili v tržaškem javnem mnenju, pa sindikalisti odgovarjajo, da niso prekinili nobenega pogrebne prevoza in da tudi ni ostalo v mrliških vežah nobeno truplo, za zmešnjavo, ki so jo povzročile sindikalne akcije pa da je kriva občinska uprava, ki je bila o njih pravočasno obveščena in kljub temu ni storila ničesar.

Jutri in v nedeljo razstava vin v Lonjerju

Kulturno društvo Lonjer Katinara in športno društvo Adria prirejata tudi letos, v sodelovanju z vinogradniki iz Lonjerja in s Katinare tradicionalno vsakoletno razstavo in pokušnjo domačih vin. Pridelke belega in črnega vina bo jutri, 25. in v nedeljo, 26. maja razstavljalo preko dvajset vinogradnikov iz teh dveh vasi tržaške občine.

Poleg tega so prireditelji poskrbeli tudi za zabavo, tako da bodo oba dneva delovali kioski, za dobro voljo pa bo poskrbel jutri v večernih urah domači ansambel, v nedeljo pa bo ob 17. uri nastop pevskega zbora Vasilij Mirk s Proseka - Kontovela, do zaključka pa bodo nato zadržali prisotne v prijetnem razpoloženju Veseli godci iz Boljunca.

Rajonski sejem na Opčinah in svojeglava odločitev občine

Z velikim začudenjem smo prebrali v dnevnem tisku vest, da je dal tržaški občinski svet pooblastilo za odprtje rajonskega sejma v Ul. dei Salici na Opčinah, to je v ulici, ki gre od Podobnikove trgovine proti openskem pokopališču, in da je občina v ta namen že odredila prepoved parkiranja ob de'avnih, od 7. do 19. ure v prvem delu omenjene ulice na levi.

Problem ureditve tako imenovanega rajonskega sejma na Opčinah ni nov. O njem se je pred časom precej razpravljalo v okviru trgovskega načrta občine. Rajonski svet za vzhodni Kras je okvirno izrekel sicer ugodno mnenje, pridržal pa si je pravico, da se še izreče o lokaciji sejma, ko jo bo pristojno odbornišvo predlagalo. Toda rajonski svet je zaman čakal, da ga bo odbornišvo vprašalo za mnenje glede lokacije. O njej smo morali izvedeti šele po tisku. Občina je torej še enkrat postavila rajonski svet pred izvršeno dejstvo, ne da bi se predhodno z njim posvetovala, kar je nezastlišano in kar potrjuje (če je bila sploh potrebna dodatna potrditev), da se gladko poživlja na mnenje tistih, ki so po občinskem pravilniku poklicani, da se izrečejo o rajonskih zadevah. V imenu svetovalske skupine KPI v vzhodnokraškem rajonskem

svetu obsojamo takšen omalovaževalen odnos občinskih upraviteljev do posvetovalnega organa, ki neposredno zastopa interese prebivalstva in je od njega neposredno izvoljen.

Poleg teh ugotovitev pa moramo pripomniti, da je lokacija, ki jo je izbrala tržaška občina za rajonski sejem na Opčinah nesprijemljiva iz več razlogov. Predvsem, ker je Ul. dei Salici precej prometna in povzbuje vas s pokopališčem. Upoštevajoč, da je tudi precej ozka (na najširšem mestu namreč ne doseže deset metrov), bi stojnice hudo ovirale prhod. Poleg tega je v začetnem predelu ulice pet javnih lokalov, ki potrebujejo vsak dan prostor v tem odseku za raztovarjanje blaga. Zato ne razumemo, kako bi lahko sploh uspeval takšen sejem v tem tako prometnem predelu.

Upamo vsekakor, da bo odbornišvo upoštevalo te težave in ustrezno ukrepalo, predvsem pa pričakujemo, da se bo o tem vprašanju posvetovalo z rajonskim svetom, kar je navsezadnje njegova dolžnost.

Za svetovalsko skupino KPI v vzhodnokraškem rajonskem svetu
Dolfi Wilhelm
Franco Foschini
Anamarija Kalc

Pismo predsedniku KZE Giovanniju Scarpi

Prejeli smo v vednost pismo predsedniku tržaške KZE

Spoštovani gospod Giovanni Scarpa.

Na okencih Krajevne zdravstvene enote (urad v Ulici Ghiberti 4), katero vodite, sem 22. maja dvignil zdravstveno izkaznico za svojega sina Ambroža Peterlina. Pri tem sem takoj opozoril pristojno uradnico, da ime napisano napačno, to je Ambroz. Uradnica mi je razložila, da vaši pisalni stroji nimajo slovenskih črk. Zato sem jo prosil, da ime popravi ročno in popravek potrdi z uradnim »uradni popravek«. Mojo prošnjo je gladko odbila in dejala, da ime popravim sam.

Zato se obračam na vas, da pomagate rešiti ta problem. Dejstvo je, da zdravstvena izkaznica mojega sina ni pravilna, ker je sin na anamnestičnem uradu v Trstu vpisan kot Ambrož in da jaz sam ne morem napraviti tega dokumenta, ker bi to predstavljalo ponarejanje uradnih dokumentov. Edina pravilna rešitev je tista, ki sem jo že predlagal in zahtevam vas prosim, da mi sporočite, kdaj in kje se lahko javim, da se popravi napaka na zdravstveni izkaznici mojega sina.

V pričakovanju vašega odgovora vas spoštljivo pozdravljam.

IVAN PETERLIN

Barkovljanski pevski zbor Milan Pertot danes na Opčinah

SKD Tabor z Opčin prireja danes, ob 20.30 v Prosvetnem domu koncert mešanega pevskega zbora Milan Pertot iz Barkovelj. Zbor je bil ustanovljen maja leta 1982 in od vsega začetka ga vodi Aleksandra Pertot, ki bo tudi dirigent na današnjem koncertu. Po Barkovljanu Milanu Pertotu so zbor poimenovali maja lani.

Barkovljanski zbor ima za seboj že precej javnih nastopov. Leta 1983 se je udeležil revije pevskih zborov »Pevem prijateljstva« v Portorožu, lani in letos pa je sodeloval na reviji »Primorska poje«. Poleg tega je lani nastopil tudi na pevskem taboru v Šentvidu pri Stični in poleti posnel oddajo na radiu Koper. Zbor redno nastopa tudi na raznih prireditvah v Barkovljah in domačem kulturnem društvu SKD Barkovlje.

Do konca letošnje sezone ima zbor, poleg današnjega, v načrtu še tri koncerte. Tako bo 2. junija nastopil v Dekanih pri Kopru, 9. junija v domači cerkvi v Barkovljah, 23. junija pa bodo imeli zaključni koncert v domačem kulturnem društvu. Poleg teh treh koncertov pa se dogovarjajo še za nastop v Novem mestu, ki bo, če bodo dogovori uspešni, 29. in 30. junija.

Brošura NŠK z objavo predavanj iz ciklusa Tržaško vprašanje 1945

Narodna in študijska knjižnica v Trstu je v sredo zvečer zaključila z okroglo mizo o tržaškem vprašanju letošnji ciklus svojih predavanj, namenjenih prav Trstu v času, ko se je reševala usoda njegove pripadnosti in ko so se podpisovali mednarodni sporazumi, ki so postavili temelje za sestavo kasnejših osimskih sporazumov, ki so dokončno rešili problem stalne meje med Italijo in Jugoslavijo.

O okrogli mizi, na kateri so sodelovali tako italijanski, kot dva jugoslovanska izvedenca o tržaški problematiki, smo že poročali. Sedaj bi hoteli naše bralce opozoriti, da je Narodna in študijska knjižnica, tako, kot je že na začetku letošnjega ciklusa obljubila, objavila vsa predavanja v posebni brošuri, ki so jo prodajali že pred začetkom okrogle mize v sredo v kongresni dvorani tržaške trgovinske zbornice.

Brošura se začena s predgovorom predsednika NŠK prof. Jožeta Pirjevca, v katerem je poudarjena želja te ustanove, da se s ciklusom vključi v letošnje proslave 40-letnice osvoboditve. Ciklus predavanj, je v predgovoru poudarjeno, je imel namen, da osvetli vprašanje Trsta, kot se je oblikovalo med drugo svetovno vojno in po njej. Poudarek je bil, je še rečeno,

predvsem na mednarodnih razsežnostih spora o tem jadranskem pristanišču, ki ga relativno malo poznamo in postaja bolj jasen in pregleden šele v zadnjih letih, odkar imajo zgodovinarji možnost, da se lahko pri svojem pisanju in podajanju tega razdobja zgodovine opirajo na do sedaj nedostopno arhivsko gradivo v raznih mednarodnih arhivih.

V brošuri so objavljena predavanja Dušana Biberja o britanski in ameriški politiki o italijansko-jugoslovanski meji v drugi svetovni vojni. Dušana Nečaka o jugoslovanskem odnosu do vprašanja Trsta v času od junija do septembra 1945, angleške zgodovinarke Elisabeth Barker o mednarodnem okviru tržaške krize leta 1945 in izvelčke predavanja tržaškega zgodovinarja Gianpaola Valdevita o vprašanju Trsta in o vzrokih začetka hladne vojne.

Predavanje Dušana Biberja je v italijanščino prevedla Laura Pertot, ki je prevedla tudi predavanje Dušana Nečaka, predavanje Elisabeth Barker sta v slovenščino prevedli Cristina Cupin in Marinka Počkaj, lektorirala pa je Lelja Rehar - Sancin, v italijanščino je isto predavanje prevedla Gisela Isten. Izvelčki iz govora Gianpaola Valdevita so v brošuri objavljeni samo v italijanščini.

Knjižni dar slovenskega in hrvaškega IS Zavodu združenega sveta v Devinu

Generalni konzul SFR Jugoslavije v Trstu Drago Mirošič je včeraj v spremstvu vicekonzula Vlaste Valentič - Pelikan obiskal jadranski Zavod združenega sveta v Devinu. Tu so ga sprejeli rektor dr. D.B. Sutcliffe s sodelavci in dijaki iz SR Slovenije in Hrvaške, ki se šolajo v zavodu. V priložnostnem nagovoru je generalni konzul Mirošič poudaril pomembno vlogo zavoda pri zblizevanju učencev z vsega sveta, kakor tudi visoko strokovno in organizacijsko raven te institucije. Nato pa je

v imenu slovenskega in hrvaškega izvršnega sveta predal zavodu večje število leposlovnih in strokovnih knjig, katerih izbor sta opravila Republiška komiteja za vzgojo in izobraževanje v Ljubljani in v Zagrebu. Za darilo, ki pomeni pomembno obogatitev zavodske knjižnice, se je s toplimi besedami zahvalil rektor Sutcliffe.

Na sliki: generalni konzul SFRJ v Trstu Drago Mirošič izročila rektorju Sutcliffeju darilo.

Stotini delavcev obrata FTA grozi nepreklicen odpust z dela

Dramatičen zaposlitveni položaj v tekstilnem obratu FTA, bivši SNIA VISCOSA, je bil predmet včerajšnje tiskovne konference v Novinarskem krožku, na kateri so sindikalisti Treu in Coffone za CGIL, Tersar in Degrassi za CISL in Di Turo za UIL ostro obsodili obnašanje vodstva podjetja in tržaške Zveze industrijev do 101 delavca, ki jim je po treh letih zapadla dopolnilna blagajna. Vodstvo podjetja se je namreč odločilo za njihov odpust kljub temu, da so sindikati našli druge, ugodnejše rešitve.

Pred tremi leti je takratni obrat SNIA VISCOSA zaposloval 390 delavcev, od katerih so jih zaradi hude proizvodne krize bili prisiljeni 190 dati v režim dopolnilne blagajne. Podjetje je medtem prešlo v last skupine FIAT in se preimenovalo v FTA. Danes je od takratnih 190 ostal še 101 delavec v dopolnilni blagajni, katere rok pa se je prav v tem času iztekel. Vodstvo podjetja jim je zato poslalo obvestila o odpustu z dela, medtem pa so posegli sindikati in dosegli od vodstva zagotovilo, da bo podaljšalo režim dopolnilne blagajne pod pogojem, da ga odobri osrednji vladni organ CIPI, v nasprotnem primeru pa bodo delavci odpušteni z dnem, ko se jim je iztekla dopolnilna blagajna. Toda sindikati s takim jamstvom niso bili zadovoljni, zato so se obrnili na deželno upravo in po večkratnih srečanjih dosegli od odbornika za industrijo Francescutta zagotovilo, da bo v primeru negativnega odgovora od CIPI, krila stroške podaljšane dopolnilne blagajne dežela sama.

Toda vodstvu FTA tudi taka rešitev ni po godu in še naprej vztraja, naj delavci podpišejo sporočila o odpustu z dela, s čimer bi se dokončno rešilo problema odvečne delovne sile. Enako neodgovorno stališče je do problema zavzela tudi tržaška Zveza industrijev na srečanju s sindikati, ki so zahtevali preključni odpust. Prav zato so včeraj sklicali skupščini članov tovarniškega sveta in delavcev v dopolnilni blagajni ter tiskovno konferenco za seznanitev javnosti s problemom, za danes pa so napovedali po tri ure stavke za vsako delovno izmerno, medtem ko bodo zastopniki delavcev s sindikalisti zahtevali srečanje s predstavnikoma deželne uprave, s tržaškim županom, s predsednikom pokrajine in s prefektom.

Predstavniki CGIL - CISL - UIL so na včerajšnji tiskovni konferenci vprašanje uokvirili tudi v širšo problematiko tega industrijskega sektorja: sindikati, podjetniki in dežela so se namreč že pred dvema letoma dogovorili za izdelavo deželne načrta o tekstilnem sektorju, s katerim naj bi odpravili neravnovesja v deželi in križna žarišča, ki so bila najtežja v tržaških obratih FTA in Calza Bloch. Dežela je v ta namen odobrila 129 milijard lir, od katerih pa sta v Trstu prišli le bori dve milijardi, ki seveda nista rešili ničesar. Tržaški industrijci so po drugi strani pred štirimi meseci obljubili, da bodo predstavili projekt o novem tekstilnem obratu, o katerem pa doslej še ni bilo nobenega glasu.

Sindikati se po vsem tem sprašujejo, kakšen smisel ima 129 milijard,

ki jih je zagotovila deželna uprava, če jih nihče ne namerava dejavno uporabiti in v tej zvezi izrekajo ostro obsodbo zadržanja tržaških industrijev. Hudo kritični so tudi do popolne neobčutljivosti občinske in pokrajinske uprave ob krizi tekstilnega sektorja, ki se vleče že več let. Vsekakor pa ostajajo trdni pri stališču, da je treba preprečiti odpustitev stotine oseb, če ne drugače, vsaj s podaljšanjem režima dopolnilne blagajne še za leto dni.

Naraščanje cen v tržaški občini

V maju so cene artiklov najširše potrošnje poskočile povprečno za 0,7 odstotka. Ta sicer še neuraden in nedokončen podatek izhaja iz izračunov, ki jih je opravila statistična služba tržaške občine. V primerjavi z letošnjim aprilom se je največ podražila prehrana (1,1 odstotka), zatem razne druge potrošnje (0,9 odstotka) in oblačila (0,7 odstotka). Pocenili pa so se energetski viri (za 2,2 odstotka).

V primerjavi z lanskim majem so se proizvodi najširše potrošnje v Trstu podražili za 8,8 odstotka, medtem ko so bile podražitve v drugih italijanskih mestih, v katerih izračunavajo naraščanje cen, še večje (v Bologni in Genovi je znašal porast 9 odstotkov, v Turinu 9,4 in v Milanu 9,7 odstotka).

V Gropadi obnavljajo kulturno društvo in pevski zbor »Skala«

V Milkovičevem skednju je bila v sredo prva vaja novoustanovljenega pevskega zbora Skala

Daleč je že leto 1948, ko so Gropajci in njihov pevski zbor »Slovenska straža« priredili zadnje kulturno prireditve v Gropadi. Od takrat do danes ni bilo nobenega kulturnega delovanja v vasi.

Ko pa so se vaščani pripravljali na proslavo 40. obletnice osvoboditve so

si tudi zadali cilj, da bi obnovili kulturno društvo in pevski zbor. Že prvi teden v maju so imeli prvi sestanek pripravljalnega odbora. Odziv vaščanov na to pobudo je bil res množičen, saj se je za pevski zbor odzvalo kar 31 moških in 22 žensk. Talaj so stopili v stik z Zvezo slovenskih

kulturnih društev, ki jim je rade volje dala vso strokovno pomoč. Na množičnem sestanku, ki je bil nekaj dni zatem, so se tudi soglasno izrekli, da bi dali društvu ime »Skala«, ki je bilo tudi ime prvega kulturnega društva v Gropadi in katerega 100-letnica poteka prav letos. V zelo kratkem času so dobili tudi pevovaljo Anastazijo Purič iz Bazovice, ki je takoj sprejela povabilo, da vodi novoustanovljeni zbor. Prva pevška vaja je že bila v sredo, 22. 6. in to začasno v skednju pri Daniju Milkoviču.

Upanje in želja vseh Gropajcev je, da bi v prvih septembrskih dneh uspeli proslaviti 100-letnico društva »Skala« s prvim nastopom novoustanovljenega pevskega zbora. Požrtvovalnost in dobra volja ne manjkata in upamo, da bo tako tudi v prihodnje.

SAŠKO KALC

● Lombardijska protivivisekcijska liga in odbor za okolje pri Tržaškem gibanju prirejata danes od 18. do 20. ure na Trgu Unità protestno zborovanje proti iztrebljanju mačk v mestu.

● Tržaška federacija KPI je za jutri od 10. do 13. ure pripravila zbor na Trgu Gioberti pri Sv. Ivanu. Na zboru bodo zbirali podpise za »da« na bližnjem referendumu.

Kmet Viktor Gruden ubil ženo Lojzko in se nato obesil

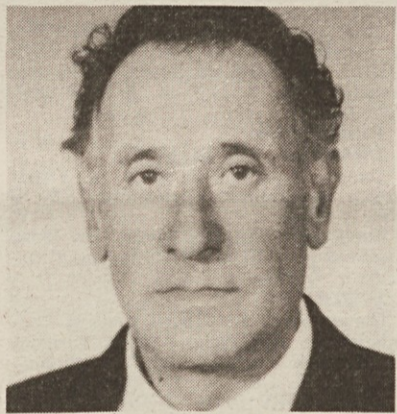
Družinska tragedija pretresla Samatorco

Družinska tragedija včeraj pozno dopoldne v Samatorci. 55-letni kmet Viktor Gruden (po domače Požupov) je ubil svojo 51-letno ženo Lojzko Milič in si nato še sam vzel življenje. Tragedija se je odvijala brez očitvecev, verjetno med 10. in 13. uro, tako da bo za same preiskovalce in tudi za namestnika javnega tožilca dr. Coassina, ki je takoj prihitel na kraj, zelo težko obnoviti zadnje ure in zadnje trenutke življenja zakoncev Gruden.

Lojzka Gruden je že dolga leta skoraj vsako jutro hodila v mesto prodajati rože, ki jih je sama gojila in to je imela nameč narediti tudi včeraj. Poleg vsega je imela včeraj zjutraj v mestu tudi zmenek s hčerko Marto, ki je zaskrbljena, ker matere ni bilo na spregled, telefonirala bratovi ženi Patriciji, ki stanuje ravno tako v Samatorci. Slednja se je takoj odpravila h Grudnovim, kjer pa je našla zaprta vrata. Poklicala je takoj nekatere sosede, hkrati pa obvestila prošeke karabinjerje, ki so forsirali hišna vrata ter že na stopnicah opazili krvne madeže, ki so peljali naravnost do spalne sobe. Tu se jim je nudil srhljiv prizor. Nesrečna Lojzka je ležala mrtva v mlaki krvi. Ob njej je stala stara lovška puška, o možu

pa ne duha ne sluha. Na kraj tragedije so prišli tudi nabrežinski karabinjerji in agenti devinskega komisarjata javne varnosti, poleg seveda rešilca Rdečega križa. Vsi skupaj so začeli pregledovati bližnje okolico in čez nekaj časa, na polju kakih tristo metrov od domačije v smeri proti Saležu, odkrili truplo Viktorja Grudna, ki se je obupan obesil. Dežurni zdravnik RK je ugotovil, da je Lojzka Gruden umrla zaradi prebitja lobanje, prvi izsledki preiskave pa kažejo, da je Gruden ubil ženo s puškinim koptom, medtem ko je bila puška nenačita.

Tragedija pri Požupovih je takoj odkrila ne samo v Samatorci, ampak po vsej zgoniški občini, kjer so bili Grudnovi cenjeni kot podjetni in marljivi ljudje. Viktor Gruden se je ukvarjal s kmetijstvom in bil zelo vešč vinogradnik, za kar je imel dolgo let tudi osmico. Svojtčas je bil tudi lovec in lovski čuvaj. Bil je veseljak in kdaj pa kdaj tudi rad zaigral na harmoniko po osmicah in po raznih družabnih prireditvah. Njegova žena, ki je bila po rodu iz Zgonika, mu je vestno pomagala na kmetiji, kjer je najraje gojila rože, ki jih je nato prodajala v mestu. Pokojna zapuščata hčerka Marto in sina Milana, ki je

Viktor Gruden

Lojzka Milič

zaposlen pri zgoniški občinski upravi kot šofer šolabusa.

V centru za umsko zdravje v Nabrežini so Viktorja Grudna poznali, saj jih je njegova žena občasno klicala v Samatorco, ko so družinski spori, potencirani od alkohola, eksplodirali s posebno silo. Nikakor pa niso pričakovali, da bi ti spori lahko pripeljali do tragedije. »Viktor nikakor ni bil nasilne narave«, nam je povedal dr. Danilo Sedmak, »niti ni bil kronični alkoholik, pa čeprav je bil

večkrat vinjen. Mi smo ga seveda mirili in mu dajali razne nasvete, pa tudi zdravila, potem pa je Viktor ravnal po svoje. Sedaj je že nekaj časa, kar nismo imeli opravka z njim, tako da nas je tragedija globoko presumila. Res je, da je človek pač vedno neznanika in da njegovih dejanj ne moreš predvidevati.«

Vpis za tečaj »150 ur« letos do 8. julija

Enotna pokrajinska federacija CG IL - CISL - CCdL/UIL sporoča, da bo letos vpisovanje v tečaje »150 ur« za dosego diplome nižje srednje šole zapadlo že 8. julija.

Vsi delavci, gospodinje in pa mladina nad 16 let, ki jih ti tečaji zanimajo, naj se javijo na sindikalnih sedežih ali pa na šolah, kjer ti tečaji potekajo.

Praznik Unità in Dela pri Sv. Jakobu

Od jutri pa do 2. junija bo pri Sv. Jakobu potekal praznik Unità in Dela. S to priložnostjo se začne serija poletnih praznikov komunističnega tiska. Glavni poudarek vseh prireditev bo na temah o zaposlovanju, delu, razvoju in miroljubnem sožitju.

Program pri Sv. Jakobu predvideva za jutri večer disco glasbe, v nedeljo ob 19. uri debata z naslovom »Zakaj referendum?«, ob 21. uri, pa koncert tržaškega Jazza Banda. Tudi v ponedeljek, 27. maja, je predvidena debata o posegih za zaposlovanje mladih, sledil pa bo večer z disco glasbo.

● Medobčinsko prevozno podjetje ACT sporoča, da bodo s ponedeljkom 27. maja uklinili postajo v Istrski ulici nasproti poslopja št. 129 avtobusnih prog 10, 19, 20, 21, 22, 23, 48 in C.

Ženski pevski zbor Prosek - Kontovel izreka svoji pevki Romani občuteno sožalje ob izgubi dragega očeta.

Proces o tragediji v štivanski papirnici leta 1980

Obtoženci odklanjajo vsakršno odgovornost

Smrti treh delavcev v cisterni štivanske papirnice je včeraj boleče odklenila v dvorani tržaškega kazenskega sodišča. Po skoraj petletni preiskavi so se znašli na zatožni klopi 54-letni Lucio Rigonat, 57-letni Liliano Mariuzza, 58-letni Giancarlo Piazza, 56-letni Orio Santon in 34-letni Pietro Niccolini, ki jih obtožnica bremeni sodelovanja pri nenamernem umoru 48-letnega Oscarja Clementeja, 21-letnega Fabia Conteja in 42-letnega Alessandra Agostinella.

Nesreča, ki je svojčas zelo presunila tržaške delavske kroge in izzvala zelo oster protest tovarniškega sveta štivanske papirnice, se je pripetila 2. avgusta 1980, malo pred 9. uro, s čiščenjem cistern, v katerih pripravljajo maso za izdelovanje papirja. Vodstvo podjetja je oddalo delo v zakup zadrugi Facchini S. Giacomo. Nje- ni delavci so se odpravili v 8 metrov globoko cisterno (600 kubičnih metrov prostornine), ki pa je — kot je pokazala poznejša preiskava — niso predhodno izplaknili. V cisterni, ki ima le na gornji strani ozek izhod, je delavce zajela slabost zaradi vdihavanja strupnih snovi in kislin. Reševalcem je uspelo potegniti delavce iz cisterne šele čez čas zaradi izredno slabo organizirane reševalne akcije. Za Oscarja Clementeja, vodjo gasilske ekipe v štivanski papirnici, in za uslužbenca zadrugi Facchini S.

Giacomo Fabia Conteja ni bilo več nobene pomoči, devet dni po nesreči, 11. avgusta, pa je podlegel poškodbam tudi Alessandro Agostinello, odgovorni za servisne službe v papirnici. Agostinello in Clemente sta se spustila v cisterno, da bi priskočila na pomoč ostalim delavcem, ki jih je bila medtem že zajela slabost.

Na včerajšnji obravnavi je predsednik sodišča Trampus zaslišal prve tri obtožence: Rigonata, ki je leta 1980 vodil proizvodni oddelek in bil istočasno tudi namestnik ravnatelja papirnice, Mariuzzo, ki je vodil oddelek za umešavanje lesa, v katerem se je nesreča pripetila in Piazza, ki je bil ravnatelj pomočnik, obenem pa mu je bilo poverjeno tudi nadzorstvo protipožarne in protinezgodne službe.

Rigonat se je izgovarjal, da sploh ni vedel, katere cisterne bodo najprej počistili, saj je le slabo uro pred nesrečo začasno prevzel ravnateljevo mesto (ravnatelj je istega dne odšel na dopust). Povedal je, da so bila očistena cistern vsako leto na dnevnem redu ob avgustovski prekinitvi proizvodnje, dodal pa je, da se ni udeležil sestanka, na katerem so razpravljali o tem vprašanju.

Po svoji strani je Mariuzzo ponovno potrdil, da ni vedel za razpored čiščenja, omenil pa je nek drug sestanek, na katerem je bil govor o preči-

ščevanju cistern; po njegovih izjavah naj bi se tega sestanka udeležil tudi Rigonat. Predsedniku sodišča je tudi omenil, da bi morali cisterno 600, kot v papirnici pravijo nesrečni cisterni, najprej dobro izplakniti z vožo, da bi odstranili strupeni brozgo z dna rezervoarja in kemikalije, ki jih uporabljajo pri predelovanju lesa. Tudi on, kot prej Rigonat, ni vedel povedati, kdo je pravzaprav naročil delavcem zadrugi Facchini S. Giacomo naj najprej očistijo prav cisterno 600, ki očitno ni bila še nared za čiščenje.

Tretji obtoženec, Piazza, se je izgovarjal da je imel v papirnici le po-

sveovalno vlogo: svetoval naj bi ravnatelju za reševanje raznoraznih vprašanj. Sele po posegu zagovornikov drugih obtožencev se je izkazalo, da je bil Piazza ob sprejetju v službo v papirnici (septembra 1978) poverjen za protinezgodno službo. V splošnem odklanjanju odgovornosti tudi oni ni vedel, kdo je izdal povelje za čiščenje cisterne 600.

Proces se bo nadaljeval 31. maja z zaslišanjem še preostalih dveh obtožencev, Santona, ki je bil vodja protinezgodnega oddelka in Niccolinija, odgovornega pri zadrugi Facchini S. Giacomo.

Na preturi spor zaradi plakatiranja

Na tržaški preturi so prekinili komaj začetni proces na osnovi sodne prijave, ki jo je tajnik Združenja proti nasilju Maurizio Bekar vložil proti tržaški prefekturi zaradi denarne kazni, ki mu jo je le-ta naložila po razobešanju nekaterih političnih lepakov zunaj od občine določenih mest za plačano plakatiranje. Dogodek sega v maj leta 1983, ko je Bekarja neki mestni redar »zasočil« pri lepljenju lepakov na nedovoljenih mestih, nakar je občinska uprava zadevo prijavila prefekturi, le-ta pa je storilca povabila, naj plača kazen, s čimer se bo izognil sodni prijavi. Bekar je plačilo kazni zavrnil in se pritožil na preturo, češ da dejanje ni kaznivo in da je torej denarna kazen neutemeljena.

Pretor je po zaslišanju obeh prizadetih strani prenesel njegovo nadaljevanje na 16. oktober, s čimer si je očitno hotel vzeti čas za poglobitev juridičnih plati spora, ki ga je v bistvu povzročilo pomanjkanje natančnejših določil, za katera bi tržaška občina bila morala poskrbeti že pred leti.

Z nedavnega občnega zbora v Boljuncu

Kulturno društvo »France Prešeren« za uvajanje novih oblik delovanja

V četrtek, 13. maja, se je v Boljuncu, v mali dvorani gledališča »France Prešeren« odvijal občni zbor kulturnega društva »France Prešeren«.

Na občnem zboru so predstavniki raznih skupin, ki delujejo v okviru društva, poročali o delovanju vsake skupine. Iz poročil smo izluščili ugotovitve, da je bilo delovanje v zadnjih štirih letih še kar živahno, toda delovne moči so se v veliki meri zmanjšale, da se je društveni odbor zmanjšal skoraj za polovico. Kljub temu se delovanje društva ni prekinilo. Prisotno je bilo pri vseh manifestacijah in prireditvah v občini in tudi izven nje.

S tem občnim zborom pa si je društvo zastavilo nove cilje. Že pred občnim zborom je odbor sklical sestanke za vse vaščane. Sestanki so bili razdeljeni po starostnih dobah. S tem si je društvo zadalo nalogo, da se posveti zlasti mladini, kot se je do sedaj, saj vidi svojo bodočnost prav v mladini. Odbor je obljubil, da bo v prihodnje spodbujal mladino k samostojnim pobudam in jim pri tem nudil vso potrebno pomoč in podporo, tako v finančnem, kot v moralnem pogledu. Pri tem je bistvenega pomena, da mladina v društvu utrjuje narodno zavest.

Na občnem zboru so razširili odbor tako, da bo vsa vaška skupnost v

Občni zbor KD Fr. Prešeren je pozdravil tudi župan Edvin Švab

prihodnosti seznanjena z vsem delovanjem in sklepanjem v okviru društva. Večina novih odbornikov je prav mladih.

Občni zbor se je lotil tudi vprašanja uvajanja novih oblik delovanja, zato bodo uvedli skupinsko delo, to se pravi, da bo pri vsaki funkciji sodelovalo več oseb. Tudi najpomembnejših funkcij ne bo nosila več ena oseba, temveč bo odslej odločalo in upravljalo predsedstvo, tajništvo itd.

S tem odbor upa, da bo delo boljše.

Občnega zbora so se udeležili in prinesli pozdrave župan občine Dolina Edvin Švab, predstavniki KD V. Vodnik, ŠD Breg, predstavnik Mladinskega doma, pismene pozdrave pa so poslali KD Slovenec, KD Primorsko in KD F. Venturini.

Društvo želim obilo plodnega dela in veliko zadoščenja.

NADJA ŠVARA

20 LET ŠD BREG 24. - 25. - 26. - 27. maja

DANES, 24. maja — ob 20.30 disko z ansamblom IDEJA iz Kopra

JUTRI, 25. maja — ob 15.30 nogometni turnir
ob 16. uri ženski odbojcarski turnir
ob 18. uri med Brežani — športne igre med vasmi
ob 20.30 ples z ansamblom NOČNI SKOK iz Kopra

NEDELJA, 26. maja — ob 9.30 odbojcarski turnir
ob 10. uri netekmovalni pohod po vaseh dolinske občine
ob 10.30 nogometni turnir — finale za 3. mesto
ob 15.30 nogometni turnir — finale za 1. mesto
ob 18. uri slovesnost ob 20-letnici ŠD Breg in v počastitev 40-letnice osvoboditve
ob 20.30 ples z ansamblom NOČNI SKOK iz Kopra

PONEDELJEK, 27. maja — ob 20.30 ples z ansamblom POMLAD

Kulturno-zabavni spored se bo odvijal v gledališču »F. Prešeren« v Boljuncu; športne tekme pa v občinskem športnem centru v Dolini. Poskrbljeno bo za prigrizek in domačo kapljico.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 24. maja
CVETKA
Sonce vzide ob 5.25 in zatone ob 20.39
— Dolžina dneva 15.14 — Luna vzide ob 8.40 in zatone ob 1.00.
Jutri, SOBOTA, 25. maja
NASTKO

Vreme včeraj: temperatura zraka 22 stopinj, zračni tlak 1007,4 mb narašča, veter 10 km na ur vzhodnik, vlaga 62-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 19,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Micaela Gračan, Mia Vittoria Perrea, Marianna De Rosa, Stefano Guarniero, Andrea Grasso, Nicola Tessaris, Ferenc Vajtho.

UMRLI SO: 34-letni Giuseppe Perillo, 78-letna Rosa Robba por. Lettis, 75-letna Giovanna Ferluga vd. Minin, 59-letna Carmela Liotta vd. Richter, 70-letni Bruno Bembo, 73-letni Aurelio Crivellari, 31-letni Antonio Dimatteo, 75-letni Umberto Renzi, 55-letni Luciano Morgan, 89-letna Antonia Degrassi, 74-letna Angela Bursich, 78-letna Tosca Stevani.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)
Trg Ospedale 8, Ul. dell'Istria 35, Miramarski dvorec 117, Ul. Combi 19, Sesljan, Bazovica, Zavrle.
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Largo Piave 2, Borzni trg 12.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)
Largo Piave 2, Borzni trg 12, Sesljan, Bazovica, Zavrle.

mali oglasi

IŠČEM v bližnji okolici Trsta hišo z vrtom, tudi staro, ali zazidljivo zemljišče. Tel. Alpe-Adria 794-672.
PRADAM klavirsko harmoniko Scandali, 80 basov, 7+2 registrov, v odličnem stanju. Tel. 229-246.
PRADAM vhodna vrata hrastova in macesnova, 225 x 94 cm; trifazno žago in motorček peugeot 50. Tel. na št. 040/226-113.
NUJNO IŠČEM hišo ali stanovanje za nakup ali v najem na področju devinsko-nabrežinske občine. Ponudbe na Oglasi oddelku Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6 - 34137 Trst, pošlji sifro »Zahodni Kras«.
REDITELJA za društveni sedež v Sesljanu išče jadralni klub od junija do septembra v tedenskih predstevkih. Tel. 040/213-957 v poslovnih urah.
PRADAM citrben DS 23 pallas, letnik dec. 1974, prevoženih 125.000 km. Tel. na št. 040/43463 zvečer.
PRADAM novo zakonsko spalnico z veliko omaro in ogledalom. Tel. na št. 040/43463 zvečer.
PRADAM štedilnik na drva in plin REX. Tel. 040/71149.
KREME IN OLJA ZA SONČENJE firme SHISEIDO - 5 let raziskav, da bo vaša koža na soncu zdravo rjava brez opeklin, madežev in kožnih vnetij. Kozmetika 90 - Opčine.

menjalnica

23. 5. 1985	
Ameriški dolar	1.960.—
Kanadski dolar	1.430.—
Švicarski frank	175.—
Danska krona	75.—
Norveška krona	219.—
Švedska krona	217.—
Holandski florint	563.—
Francoski frank	206.—
Belgijski frank	29.—
Funt sterling	2.460.—
Irski sterling	1.980.—
Nemška marka	635.—
Avstrijski šiling	89,75
Portugalski eskudo	10.—
Japonski jen	7.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.150.—
Grška drahma	14.—
Debeli dinar	6,80
Drobni dinar	7.—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S. P. A.
TRST - ULICA F. PILZ 14 - ☎ 61-446

gledališča

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE SSG gostuje s pravljico SNEZNA KRALJICA za osnovne šole in vrtnice danes, 24. maja, ob 10. uri v Slovenskem centru (Milje).

SSG gostuje z lepljenko »MITING« v nedeljo, 26. t. m., ob 19.30 v LJUBLJANI (Mestno gledališče) in v ponedeljek, 27. t. m., ob 19.30 v KOČEVJU.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE Danes, 24. maja, ob 20.30: M. Frayn »Hrup za odrom«. Gostovanje PDG v SSG v Trstu.

Jutri, 25. t. m., ponovitev ob 19.30. Gostovanje PDG v Prešernovem gledališču v Kranju.

VERDI Danes ob 20.30: Tretji koncert spomladanske simfonične sezone. Dirigent J. Kovatčev. Solisti M. De Francesca, K. F. Dün, L. Glavina.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA Velika dvorana Danes, 24. maja, ob 20. uri: Koncert simfonikov RTV Ljubljana.

Jutri, 25. maja, ob 17. in 20. uri: Gala show. Iluzije in magija scenskih rekvizitov.

Mala dvorana Jutri, 25. maja, ob 10. uri in 11.30: Otroška matineja. Z otroško magijo se predstavlja Miran Čanak.

Srednja dvorana V torek, 28. t. m. (premiera), in v sredo, 29. t. m. (ponovitev), ob 20. uri: G. Rossini »Poročna menica«. Opera v izvedbi študentov Akademije za glasbo v Ljubljani.

Okrogla dvorana Danes, 24. maja, ob 22. uri: Nočni program. Mikromagija in komična magija.

kino

Ariston 17.00 — 22.15 »La rosa purpurea del Kairo«. M. Farrow.

Eden 15.30 — 22.10 »Sexappeal«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Fenice 16.30 — 22.15 »Histoire d'Os«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nazionale Dvorana št. 1 16.00 — 22.15 »Sabrina e le sue esperienze particolari«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 16.00 — 22.00 »Gulag 77«. Malcom McDowell, David Keith.

Dvorana št. 3 16.00 — 22.00 »Fotografando Patrizia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Mignon 17.00 — 22.15 »Uccelli d'Italia«. Grattacielo 16.30 — 22.15 »Tutto in una notte«. Za vsakogar.

Aurora 16.30 — 22.00 »Innamorarsi«. Capitol 16.30 — 21.45 »Paris, Texas«.

Vittorio Veneto 16.00 — 22.00 »Manuela, una carne insaziabile«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Lumiere 16.00 — 22.00 »Tommy«. Režija Ken Russell.

Alcione 16.00 — 22.00 »Jesus Christ superstar«.

Radio 15.30 »Clito, una ragazza di vita in calore«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

izleti

SPDT prireja v nedeljo, 26. t. m., izlet skupno s člani pobratenegega društva PD Integral iz Ljubljane. Na sporedu bosta pohod po Krasu in skupna družabnost. Zbirališče ob 9. uri na Repentabru.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 299-197.

razstave

SKD Tabor, Opčine - Prosvetni dom. Do nedelje, 26. maja, razstavlja svoje keramike Jasna Merku. Urnik: ob delavnikih od 16. do 19. ure in ob nedeljah od 10. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Jutri, 25. maja, ob 18.30 bodo v galeriji Cartesius odprli peto skupinsko razstavo znanih tržaških slikarjev.

Razstava v znamenju medsebojnega zaupanja v pokrajinskem kraškem muzeju v Repnu bo odprta danes, 24., in jutri, 25. t. m., od 18. do 20. ure.

Kulturni dom
GOSTOVANJE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA IZ NOVE GORICE

Michael Frayn
HRUP ZA ODROM
(NOISES OFF)
(Komedijska)

Režija BORIS KOBAL
Danes, 24. maja, ob 20.30
ABONMA RED A (premierski)

ZAKLJUČEK SEZONE 1984-1985

Anton Tomaž Linhart
TA VESELI DAN
ALI MATIČEK SE ŽENI
komedijska v dveh delih
(petih slikah)

PREDSTAVE NA PROSTEM:
v torek, 28. maja, ob 21. uri v BAJTI (Trnovca 15)
v sredo, 29. maja, ob 21. uri v BOROVIH GOZDIČU V MAČKOLJAH
v četrtek, 30. maja, ob 21. uri na TRGU V ZGONIKU

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

SKD Tabor, Opčine - Prosvetni dom. Danes, 24. maja, ob 20.30 KONCERT mešanega pevskega zbora M. Pertot iz Barkowlj. Dirigent Aleksandra Pertot. Vabljeni.

SKD Tabor, Opčine - Prosvetni dom. Danes, 24. maja, ob 20.30 KONCERT mešanega pevskega zbora M. Pertot iz Barkowlj. Dirigent Aleksandra Pertot. Vabljeni.

šolske vesti

Na srednjih šolah Cankar v Trstu in Gregorčič v Dolini je v teku vpisovanje v tečaj 150 ur za šolsko leto 1985/86. Vsi zainteresirani za dosego diplome nižje srednje šole, ki bi želeli obiskovati tečaj se lahko prijavijo v tajništvi omenjenih šol do 8. julija letos.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba ob 20. do 8. ure tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

novost na knjižni polici

Izšel je zbornik Junaška Ljubljana

Ljubljana, mesto, ki je prvo v Jugoslaviji dobilo častni naslov »mesto herojev«, je bilo vsa leta okupacije, od 1941 do 1945 središče slovenskega osvobodilnega boja. Tu je bil sedež Osvobodilne fronte, ki je prvič v zgodovini slovenskega naroda združila vse ljudi vseh starosti in poklicev, vseh prepričan, verne in neverne v boj proti okupatorju. Tu so bili nekaj časa voditelji osvobodilnega boja, tu so bile ilegalne tiskarne, bolnišnice, tu se je zbiral denar, zdravila, orožje, od tu so tekle niti v vse predele slovenskega ozemlja. Kljub temu, da je bilo mesto več kot tri leta obdano z nepretrgano žično ograjo, so v njem pod streli pripadnikov osvobodilnega boja padli okupatorjevi vojaki in domači izdajalci. V Ljubljani so bile vojaške in humanitarne organizacije, ki so zadrževale slovenske ljudi in tu so delovale obveščevalne niti, ki so segale do samega jedra okupatorjevih ustanov.

Osvobodilna fronta in z njo Ljubljana je vodila osvobodilni boj in pripravljala temelje za novo ljudsko oblast. Razumljivo je, da se je v letih okupacije v Ljubljani vsak dan veliko dogajalo, da je ves čas tekel nepretrgan boj z okupatorjem na vseh področjih.

Udeleženci osvobodilnega boja v Ljubljani, kronisti in zgodovinarji imajo veliko povedati o zgodovini osvobodilnega boja v Ljubljani. V letih 1959 do 1970 so tako izšle štiri zvezne knjige z naslovom Ljubljana zajetne knjige z naslovom Ljubljana in ilegalni. V zadnjih letih pa se je zbiranje gradiva in proučevanje tega obdobja spet močno pospešilo in okrepilo. Čas neusmiljeno teče, prihaja vse bolj do netočnosti podatkov, do potvarjanj poteka dogodkov, celo do zavestnih laži. Mestna konferenca SZDL, naslednica nekdanje OF je zato pred šestimi leti sklenila, da je zato pred šestimi leti sklenila, da ob razprodanih knjigah, ki govore o Ljubljani v ilegalni, izda nov zbornik o osvobodilnem boju slovenskega glavnega mesta. Šest let je teklo preverjanje gradiva in zbiranje novih podatkov. Z namenom, da se prav na osnovi novih in preverjenih podatkov prikaže osvobodilni boj Ljubljane, boj kot široko ljudsko gibanje, kot država v državi, je prišlo do osnutka nove publikacije. Ta je zdaj pod naslovom JUNAŠKA LJUBLJANA 1941 - 1945 izšla v dveh zveznih knjigah. Delo, posvečeno štiri desetletnici osvoboditve, je izšlo v redakciji uredniškega odbora, ki so ga sestavljali Marica Čepe, Vladimir Krivic in Niko Lukež. Izdala so ga Državna založba Slovenije, Cankarjeva založba in Mladinska knjiga v Ljubljani ter tako s to publikacijo počastile jubilej osvoboditve. Izdaja sicer ni tako obširna kot so bile štiri knjige Ljubljana v ilegalni. Marsikaj je odpadlo, je pa tudi mnogo novega in še bolj preverjenega gradiva. Bogato ilustrirana izdaja in pa odlično opremljena (razen ovitka) (opremo in notranje oblikovanje je delo Vlasta Kopača) knjiga, pomeni več kot dostojno počastitev pomembnega jubileja v slovenski zgodovini. Pomeni pa tudi priznanje vsem sodelavcem osvobodilnega boja v Ljubljani

ni in počastitev vseh tistih, ki so za svobodo mesta žrtvovali življenje.

Za uvodnim delom, v katerem je poleg uvodne besede urednikov in članka o Ljubljani v zadnjih dvesto letih še del poročila Borisa Kidriča, namenjen Moskvi, v katerem opisuje akcijsko enotnost Osvobodilne fronte in predvojno delovanje Društva prijateljev Sovjetske zveze, je prvi razdelek knjige, ki nosi naslov: Ljubljana središče upora in revolucije. Tu so objavljene razprave in prispevki, načelnega značaja in prikazi nekaterih akcij iz prvega leta okupacije. Osvobodilna fronta - država in državi je naslov drugega dela, kjer je poleg razprave Vladimirja Krivica pomembna dokumentacija v obliki pisem voditeljev osvobodilnega boja, Kardelja, Kidriča, Šentjurčeve.

Sledi vrsta sestavkov o narodni zaščiti, o zdravljenju ranjencev, o prvem napadu na presrski most, o matičnih odborih Osvobodilne fronte, o kulturnem molku in še marsičem. Druga knjiga ima tri dele. Prvi govori o boju Ljubljane v letu 1942, drugi del prinaša sestavek in dokumentarno gradivo iz leta 1943 ter nosi zato naslov Množični odpor prerašča spet v upor. Tretji del prikazuje in osvetljuje boj z Nemci in domačimi izdajalci do konca vojne. Gre torej za zbornik razprav, člankov, spominskih zapisov, pesmi, dokumentarnega gradiva in slikovnega materiala z izvirnimi prispevki, dokumentarnostjo in zgodovinsko točnostjo, prikazuje osvobodilni boj Ljubljane in njenih ljudi v času zadnje vojne. Izredni časi in izredne razmere so rojevale izredne ljudi in izredne akcije. Vse to pa je našlo svoj veran prikaz v dveh knjigah zbornika, ki je prišel v javnost te dni.

Po svojem značaju je knjiga Junaška Ljubljana poljudnoznanstvena publikacija, čeprav so v zborniku našle svoje mesto tudi znanstvene razprave. Posebna skrb je bila posvečena dokumentarnemu gradivu. Spominska pričevanja naj mlajšim rodovom prikažejo kako so se borili njihovi očetje. Slikovno gradivo že samo po sebi ilustrira čas, razmere in ljudi. Tako vse gradivo pomaga razumeti in spoznati tedanje revolucionarno obdobje v zgodovini slovenskega naroda ter nastanek, pomen in zmago Osvobodilne fronte kot zmetka nove slovenske državnosti. Knjiga bo koristna mnogim. Ne samo mladini, ki ji bo nazorno predstavljala in oživljala osvobodilni boj v Ljubljani, temveč tudi vsem zgodovinarjem kot dokumentarno gradivo. Koristna bo za splošno ljudsko izobrazbo, za umetnike, ki bodo gradivo iz knjige lahko umetniško obdelali. Gre torej za pomembno publikacijo in za dostojno počastitev obletnice osvoboditve.

Sl. Ru.

Prispevale za
Dijaško matico

Neposredna informacija

Na sliki vidimo Enza Biagija in sodelavce, ko pripravljajo znano informacijsko oddajo »Linea diretta«, ki jo zvečer predvaja prva mreža RAI. Oddaja je svoj čas vzbudila zaradi svoje drznosti pri podajanju intervjujev in informacij vrsto polemik. Pred interesi posameznih strank sta zmagali tokrat novinarska profesionalnost in pa zainteresiranost občinstva.

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

- Prvi kanal**
- 10.00 Televideo
  - 11.55 Vremenska napoved
  - 12.05 Pronto... Raffaella?
  - 13.30 Dnevnik
  - 13.55 Dnevnik 1 - Tri minute...
  - 14.05 Pronto... Raffaella? - zadnji poziv
  - 14.15 Civiltà:
  - Le illusioni della speranza
  - 15.00 Primissima
  - 15.30 Firenze: tenis
  - 17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
  - 17.05 Pomeridiana
  - 18.15 Clap clap - glasbeni program
  - 18.50 Italia sera - dogodki in osebnosti
  - 19.35 Almanah
  - 20.00 Dnevnik
  - 20.30 La grande guerra - film
  - Igrajo: Alberto Sordi, Vittorio Gassman, Silvana Mangano
  - 22.40 Dnevnik
  - 22.50 Linea diretta
  - 23.35 Dnevnik - Zadnje vesti
- Drugi kanal**
- 10.00 Televideo
  - 11.55 Che fai, mangi? - oddaja o prehrani
  - 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
  - 13.25 Dnevnik 2 - srečanje z informatiko
  - 13.30 Capitol - TV nadaljeavka
  - 14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
  - 14.35 - 16.00 Tandem
  - Ognuno al suo posto - tekmovanje
- Tretji kanal**
- 16.00 Il cucciolo - risanka
  - 16.25 Šola in vzgoja:
  - Tečaj angleškega jezika
  - 16.55 Bratje Karamazovi - 11. del
  - 17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
  - 17.35 Iz parlamenta
  - 17.40 Vediamoci sul due
  - 18.30 Dnevnik 2 - Športne vesti
  - 18.40 Cuore e batticuore - TV film
  - 19.45 Dnevnik 2 - Vesti
  - 20.20 Dnevnik 2 - Šport
  - 20.30 Tribuna del referendum
  - 22.30 Dnevnik 2 - Vesti
  - 22.40 Quelli della notte
  - 00.15 Dnevnik 2 - Zadnje vesti
  - 00.20 Konjske dirke
- Tretji kanal**
- 16.00 Šola in vzgoja:
  - Kmetijstvo
  - 16.30 Šola in vzgoja:
  - Svet rastlin - 4. del
  - 17.00 Galleria di Dadaumpa
  - Paolo Panelli »Studio Uno«
  - 18.15 L'Orecchicchio - glasbeni program
  - 19.00 Dnevnik 3
  - 19.35 La testa nel pallone - 2. del
  - 20.05 Šola in vzgoja:
  - Umetniki v zrcalu
  - 20.30 Le radiose giornate:
  - 1914 - 1915 L'Italia verso la Prima guerra mondiale - TV nadaljeavka
  - 22.00 Dnevnik 3
  - 22.35 Dogodivščine dobrega vojaka Švejka - zadnje nadaljevanje
  - 23.30 Jazz club

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- Koper**
- 14.20 Za uho in oko - glasbena oddaja
  - 15.00 TV nanizanka
  - 16.10 Podreccove marionete
  - 16.35 Zrakoplov - rubrika za mlade
  - 17.15 Julie - TV film
  - 19.00 Odprta meja
- Ljubljana**
- 9.00 in 10.35 TV v šoli:
  - Pesem in zgodbe, Kaj se dogaja v atomskem jedru, Dijaški magazin
  - 12.30 Poročila
  - 16.10 Teletekst
  - 16.25 Šolska TV
  - 17.30 Poročila
  - 17.35 40 zelenih slonov - Velikani
  - 17.55 Nemiljivost otroštva
  - 18.25 Koroški ozornik
  - 18.40 Čas, ki živi:
  - Življenje ni marmor
  - 19.10 Risanka
  - 19.24 TV in radio nocoj
  - 19.30 Dnevnik I.
  - 20.05 Tednik
  - 21.05 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
  - 21.15 Franz Liszt - 3. del
  - 22.15 Dnevnik II.
- Zagreb**
- 9.00 in 10.35 TV v šoli
  - 12.20 Poročila
  - 16.35 TV v šoli
  - 18.15 Izziv Himere
  - 18.45 Mali, veliki svet
  - 19.30 TV dnevnik
  - 20.00 Monitor - politični magazin
  - 21.05 Za kaj gre - kviz
  - 22.25 Oficirji nežnega srca - dokumentarna oddaja
- Danes bodo v oddaji ODPRTA MEJA tudi naslednji prispevki:**
- RIM - Nov krog avdicij o zakonski zaščiti Slovencev v Italiji
  - TRST -ocene deželnih vodstev o volilnih izidih
  - TRST - Priprave na 40-letnico slovenske šole
  - MARIANO - Izvolitev novih županov
  - TRST - Sredstva za Center za teoretsko fiziko
  - GORICA - Kmalu odprta sabotinska cesta
  - TRST - Uspehi ženske odbojarske ekipe Friulexport
  - TRST - Napoved odločilnega spopada Jadrana
  - 19.30 TVD stičišče
  - 19.50 Kulturna panorama
  - 20.25 Proza v četrtak
  - 21.30 Makedonija - 1100 let razsvetljenstva
  - 22.00 TVD - vse danes

ZASEBNE POSTAJE

- CANALE 5**
- 11.30 Tuttinfamiglia - kviz
  - 12.10 Bis - tekmovanje
  - 12.45 Il pranzo è servito - kviz
  - 13.25 Sentieri - nadaljevanje
  - 14.25 General Hospital - TV film
  - 15.25 Una vita da vivere - nadaljevanje
  - 16.30 Il selvaggio mondo degli animali
  - 17.00 Due onesti fuorilegge - TV film
  - 18.00 Zero in condotta - TV film
  - 18.30 Help - tekmovanje
  - 19.00 I Jefferson - TV film
  - 19.30 Zig Zag - kviz
  - 20.30 Superazzurro - glasbena oddaja
  - 23.00 Šport
  - 24.00 Premiere
  - 00.15 Strike Force - TV film
- RETEQUATTRO**
- 12.00 Febbre d'amore - TV film
  - 12.45 Alice - TV film
  - 13.15 Mary Tyler Moore - TV film
  - 13.45 Tre cuori in affitto - TV film
  - 14.15 Io ti amo addio - film
  - 15.10 Superman - risanka
  - 15.30 L'uomo ragno - risanka
  - 16.10 I giorni di Brian - TV film
  - 17.00 All'ombra del grande cedro - TV film
  - 18.00 Febbre d'amore - TV film
  - 18.50 Piume e paillettes - TV novela
  - 19.25 M'ama non m'ama - tekmovalnje
  - 20.30 W le donne - tekmovalnje
  - 23.00 Devi essere felice - film
  - 1.00 L'ora di Hitchcock - TV film
- ITALIA 1**
- 11.30 Sanford and Son - TV film
  - 12.00 Agenzia Rockford - TV film
  - 13.00 Chips - TV film
  - 14.00 Deejay Television
  - 14.30 La famiglia Bradford - TV film
  - 15.30 Sanford & Son - TV film
  - 16.00 Bim Bum Bam
  - Laura - risanka
  - 18.00 L'uomo da sei milioni di dollari - TV film
- 19.00 Charlie's Angels - TV film**
- 20.00 Il grande sogno di Maya - risanka**
- 20.30 Alla trentanovesima eclisse - film**
- 22.30 Azzurri**
- 23.30 I servizi speciali di Italia 1**
- 24.00 Appuntamento con l'assassino - film**
- 1.45 Mod Squad e i ragazzi di Greer - TV film**
- TELEPADOVA**
- 13.00 Lupin III. - risanka
  - 13.30 Coccinella - risanka
  - 14.00 Marcia nuziale - TV film
  - 14.30 Adolescenza inquieta - TV film
  - 15.00 Luisiana mia - TV film
  - 15.30 Lacrime di gioia - TV film
  - 16.00 Risanke
  - 19.30 Cuore selvaggio - TV film
  - 20.00 Illusione d'amore - TV film
  - 21.30 Niente vergini in collegio - film
  - 00.30 Star Trek - TV film
  - 1.30 Fontana di Trevi - film
- TRIVENETA**
- 13.00 Rubrica o ribolovu
  - 14.00 Squadra speciale anticrimine - TV film
  - 14.35 La pazienza ha un limite... noi no - film
  - 16.30 George Superpollo - risanka
  - 17.00 Huckleberry Finn - risanka
  - 18.00 Barbary Coast - TV film
  - 19.00 Dr. Kildare - TV film
  - 20.30 L'enigma che viene da lontano - nadaljevanje
  - 21.30 Squadra speciale anticrimine - TV film
- TELEFRIULI**
- 15.20 I sogni del signor Rossi - film
  - 16.50 I buffoni dello spazio - risanka
  - 17.15 Dinky Dog - risanka
  - 17.40 La piccola Lulù - risanka
  - 19.30 Andrea Celeste - TV film
  - 23.50 Kratke filmske vesti

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 - 9.00 Dobro jutro po naše: Narodnozabavna glasba; 7.40 Pravljica; 8.10 Na goriškem valu; 8.40 Slovenske popevke; 9.00 - 13.00 Dopoldanski program: Glasbeni mozaik; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.00 Oddaje za srednjo šolo; 11.20 Glasbeni potpuri; 11.30 Beležka; 11.40 Glasbeni potpuri; 12.00 Sestanek ob 12.00: Tostran in onstran sonca (ponovitev); 12.15 Glasbeni potpuri; 13.20 15. mladinski pevski festival v Celju: zbor »Koča Kolarov« iz Zrenjanina vodi Mirko Bulovan; 13.40 Glasbena priloga; 14.10 - 17.00 Radijsko popoldne: Povejmo v živo; 15.00 V svetu filma; 16.00 Iz sevtovne zakladnice pripovedništva; 16.30 Glasbeni listi; 17.10 - 19.00 Zadnji sklop: Mi in glasba: Nabožna glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbena priloga.

RADIO OPČINE obvešča vse poslušalce, da namesto na frekvenci 93.200 MHz nas bodo lahko sprejemali na frekvenci 98.900 MHz.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.50 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 II. jutranja kronika; 7.20 Tržnice; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper, mladinska oddaja, Pesem tedna; 15.00 Jeklotehna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor...; 17.35 Glasbene aktualnosti; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijske vesti; 6.00 Otvoritev; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevke; 10.10 Pogovor o modi; 10.35 Prost vstop; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 12.35 Danes bo govor; 14.35 Popoldanski program; 15.00 Kultura in umetnost; 18.00 Besede in glasba; 18.45 Country music; 20.00 Simf. koncert; 22.00 Zaključek.

RADIO 1

6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.05 Zeleni val; 9.00 Radio anch'io; 10.30 Popevke skozi čas; 11.10 Il fratello orientale; 11.30 Spomini Stefana Satta Floresa; 12.03 Via Asiago Tenda; 13.20 Glasbeni weekend; 13.30 Poštna kočija; 13.36 Master; 15.03 Homosapiens; 16.00 Il Paginone; 17.30 Jazz; 17.55 Zeleni val; 18.30 Večerna glasba; 19.15 Svet motorjev; 19.30 Na naših trgih; 20.00 La Fonit Cetra predstavlja; 20.28 L'immaginifico Gabriele - 6. epizoda; 21.03 Koncertna sezona; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 17.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 8.10 Šola in vzgoja; 8.45 Matilde - radij. priredba; 9.10 Discogame; 10.30 Radiodue 3131; 12.45 Tanto è un gioco; 15.42 Omnibus; 17.32 Diventiarono famosi - radij. priredba; 18.32 Čas za glasbo; 21.00 Jazz; 21.30 Radiodue 3131.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30 - 8.00 Jutranji program - glasba; 8.05 Delo, ki bo ostalo; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate...; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Vedri zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 »Bajke o Gorjancih« - 2. del baleta Marjana Kozine; 14.30 Človek in zdravje; 14.40 - 15.25 Popoldanski mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja in EP; 17.00 Studio ob 17.00, glasba; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela...; 18.15 Gremo v kino; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 Zakaj imamo radi; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - glasba; 22.00 Našim po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 - 24.00 Iz glasbene skrinje; 22.50 Literarni nočturno - Radmila Tratnik: Bolečine v barvah.

V začetku septembra v Sovodnjah mladinski raziskovalni tabor

Otrog trideset mladih raziskovalcev bo pod vodstvom mentorjev v začetku septembra sodelovalo na mladinskem taboru Sovodnje 1985. V približno dveh tednih bodo skušali zbrati in obdelati kar največ podatkov o socialni strukturi, gospodarstvu, o naravnih znamenitostih, o zgodovini posameznih krajev v občini, upoštevajoč specifični geopolitični položaj občine. Skratka, gre za podobno pobudo, kakor so jo sodelavci Slorija izpeljali lani v Dolini, predlanskim pa v Doberdolu.

Odločitev, da bodo raziskavo osredotočili na Sovodnje je padla prav te dni, potem ko so se pobudniki v pogovoru s predstavniki občinske uprave prepričali, da je področje pravzaprav zelo zanimivo in vzpodbudno in da je mogoče razviti raziskovalno dejavnost na različnih področjih. Povedati je treba tudi, da so imeli pobudniki v mislih tudi števnersko občino, ki pa jo bodo obdelali v prihodnjih letih.

Raziskovalni tabor, ki ga prireja Slovenski raziskovalni inštitut v sodelovanju z društvom Znanost mladih, z mentorji iz matične domovine, glavni sodelavci pa so dijaki slovenskih višjih srednjih šol v Italiji, bo predvidoma od 2. do 11. septem-

bra letos, v kolikor bodo ugodno rešena nekatera vprašanja glede možnosti nastanitve sodelujočih itd. Sicer bo treba datum akcije nekoliko spremeniti, oziroma prilagoditi.

Na nedavnem pogovoru med predstavniki Slorija in občinske uprave so bila pobilje nakazana tista območja, ki bi bila predmet raziskave. Posebej vabljiva se v tem trenutku zdaj možnost podrobnejše obdelave, z naravoslovnega in naravovarstvenega vidika, obsežnega območja med avtocesto, Sovodnjami in Sočo. Gre za območje, kjer naj bi v prihodnjih letih pričeli postopoma urejati rečni krajinski park. Dovolj dela bo po vsej verjetnosti imela tudi skupina, ki se bo ukvarjala z arheologijo, oziroma odkrivanjem preteklosti posameznih krajev v občini; zaokroženo podobo trenutnega položaja naj bi izdelala skupina, ki bo raziskovala na sociogospodarskem področju.

Ob koncu tabora bodo predvidoma izdali brošuro s prikazom opravljenega raziskovalnega dela in analizo podatkov.

Pomembno pobudo mladinskih raziskav bo v največji možni meri podprla občinska uprava, z denarnim prispevkom bo priskočila na pomoč posojilnica, potrebno pa bo seveda

tudi sodelovanje drugih ustanov in društev, zlasti tistih, ki imajo sedež v sovodnjski občini. In ne nazadnje bo dragocena pomoč in pripravljenost na sodelovanje domačega prebivalstva.

Sestanek o zakonu o tujih naložbah v Jugoslaviji

V okviru sodelovanja med goriško trgovinsko zbornico in Medobčinsko gospodarsko zbornico v Novi Gorici bo v sredo, 29. t.m. v dvorani v Ul. Crispi 10 informativni sestanek o novem jugoslovanskem zakonu o tujih vlaganjih v Jugoslaviji. Zakon bosta predstavila svetnika Gospodarske zbornice Slovenije dr. Tomo Vojnovič in Dušan Vujanovič.

V drugem delu sestanka bo govor o že obstoječih oblikah gospodarskega sodelovanja, o izkušnjah na posameznih področjih ter o perspektivah, ki se kažejo v bodoče.

Sestanek, ki je namenjen predvsem gospodarskim operaterjem, vendar odprt tudi vsem, ki se za to področje zanimajo, se bo pričel ob 16. uri.

Jutri zvečer v Kulturnem domu

Jubilejni koncert zbora Andrej Paglavac iz Podgore

Jutri zvečer bo v goriškem Kulturnem domu jubilejni koncert moškega zbora Andrej Paglavac iz Podgore, ki na ta način slovesno proslavlja svojo desetletnico delovanja. Kulturni večer bo povezan tudi s podeljevanjem Gallusovih priznanj, ki jih bodo prejeli številni pevci podgorške skupnice.

Desetletnica delovanja je brez dvoma važen mejnik v delovanju vsake naše skupine in to še posebej velja za tista društva, ki uspevajo v težkih pogojih, kjer se dan za dnem srečujejo z vrsto težav kadrovskega, številčnega in prostorskega značaja. To je primer društva Andrej Paglavac, ki pa je vse te ovire trmasto premagoval in vsem težavam navkljub nadaljeval s pomembnim poslanstvom v tem predelu goriške občine.

Moški zbor Andrej Paglavac je nastal v poletnih mesecih pred desetimi leti, ko so se v Podgori pripravljali na odkritje partizanskega spomenika 52 padlim domačinom. Za to priložnost je bilo treba pripraviti tudi kulturni spored, v katerem bi nastopili domačini. Tako je padla za misel o priložnostnem zboru, ki pa je po odkritju spomenika nadaljeval svoje delo v kulturnem društvu. Od

tačrat do danes je skupina pod vodstvom Marjana Cigliča nastopila petstokrat in povsod žela laskava priznanja.

Jutri zvečer pa se bo predstavil goriškemu občinstvu. Prvi del koncerta bodo Podgorci izvajali sami, drugi pa skupaj z novogoriškim zborom Soča, s katerim imajo trdne prijateljske in pevske vezi. Za nas pa je to priložnost, da z množično prisotnostjo ob 20.30 v Kulturnem domu nagradimo prizadevanja podgorških jubilarov. Da bo prireditelj prijetejša, pripravljajo pevci iz Podgore tudi razstavo karikaturnih njuhovega rojaka Vanka Delpina.

Razstavna dejavnost

Čeprav se letošnja sezona polagoma izteka, je razstavna dejavnost na Goriškem dokaj pestra. V soboto, denimo, bodo v Gorici in Krminu odprli dve razstavi.

V goriški galeriji Il Torchio bodo ob 18.30 odprli razstavo grafik dveh mariborskih umetnikov, Stojana Grava in Viktorja Sesta. Razstavni prostori bodo odprti vsak delavnik od 10.30 do 12.30 in od 17.00 do 19.30.

Odborništvu za kulturo krminske občine bo v soboto pripravilo v kavarni Massimiliano razstavo avstrijskega slikarja Andreja Sonbergerja. Pobuda sicer spada v okvir kulturnih izmenjav med občinama Krmin in Friesach.

V GRADIŠČU

Odprtje razstave deželnih vin

V Gradišču bodo drevi odprli 20. razstavo vin iz naše dežele »Gran premio Noè«. Razstavljenih (in seveda na razpolago pokuševalcem) bo 207 različnih vrst vina, medtem ko jih je skoraj prav toliko komisija zavrnila. Slovesnost ob odprtju jubilejne razstave bo ob 18. uri v občinski sejni dvorani, zatem se bodo udeleženci preselili v prostore enoteke »La serenissima«, zatem pa še v galerijo Rubens.

razna obvestila

Slovensko planinsko društvo v Gorici vabi v juniju in juliju na sledeče izlete in prireditve: 9. junija 14. srečanje zamejskih planincev v Sovodnjah, 23. junija Snežnik, 6. in 7. julija Klomnock in Koenigstuhl v Avstriji.

Odbor za mladinsko pastoralo vabi vse mlade iz goriške nadškofije na vsakoletno Binkošno bedenje mladih, ki bo jutri, 25. t.m., od 15.30 do 21. ure v Krminu. Zbiranje v občinskem gledališču v Krminu.

koncerti

Na goriškem gradu bo drevi, ob 21. uri, koncert orkestra Vecchia Vienna pod vodstvom Stojana Kureta. Na sporedu znane dunajske melodije. Vstopnine po 7.000 lir, s popustom 4.000 lir.

kino

Gorica

VERDI 16.00—18.45—21.30 »Amadeus«. VITTORIA 17.30—22.00 »Le sexy labbra di Marilene«. Prepovedan mladini pod 18. letom. CORSO 18.00—22.00 »Tutto in una notte«.

Tržič

EXCELSIOR 17.30—22.00 »Urla del silenzio«. COMUNALE 20.30 Koncert pianistov Michela Dalbertija in Anne Marie Cigoli.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 »Nočni jastrebi«. Filmsko gledališče ob 20.15 »Noč svetega Lovrenca«. SVOBODA 20.00 »Neonska džungla«. Ob 22.00 »Begunke«. DESKLE 19.30 »Policijska akademija«.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Občinska lekarna, Ul. Terenziana 26, tel. 44-387.

prispevki

V spomin na dr. Mira Corsija darujejo učno in neučno osebje ter dijaki učiteljskega Simona Gregorčič 100 tisoč lir za društvo krvodajalcev v Sovodnjah.

V sredo v Palace hotelu

Predstavitev odbora v podporo referendumu o draginjski dokladi

Do 9. junija, ko naj bi izvedli ljudsko glasovanje o izplačilu štirih točk draginjske doklade, ni več daleč. Po eni strani skuša vlada z dosegom dogovora preprečiti izvedbo glasovanja, po drugi strani pa seveda tečejo priprave na samo glasovanje, če bo do tega prišlo.

Tako je bilo v sredo zvečer v Palace hotelu srečanje z novinarji, ki ga je organiziral odbor, ki se zavzema, da bi volilci na skorajšnjem (in zelo verjetnem glasovanju), glasovali da.

Srečanje z novinarji, v dvorani pa je bilo prisotnih tudi precej predstavnikov raznih strank in organizacij, je vodil Adelchi Baccari, uslužbenec tržiške ladjedelnice, razloge zakaj naj bi na referendumu glasovali z da pa so pojasnili univerzitetni docent dr. Luigi Menghini, Gianpaolo Andrian, predstavnik sindikata nezaposlenih, Luigi Cipolloni, uslužbenec državne finančne uprave in Giuliano Bon, član področnega tajništva delavske zbornice CGIL, ki pa je govoril v osebno imenu.

Zelo nazorno je ozadje, ki je privedlo do sedanjega položaja, je označil dr. Menghini, ki je dejal, da je spoznanje med vlado in družbenimi silami iz januarja leta 1983 predvideval poleg varčevanja in samoodreka-

nja tudi protiusluge splošnega družbenega pomena, kakor zmanjšanje davčnega bremena odvisnih delavcev, investicije, odpiranje novih delovnih mest. Ti cilji so ostali zgolj na papirju. Andrian je pojasnil predvsem kakšna so stališča mladih in nezaposlenih do te problematike, medtem ko se je Cipolloni zaustavil pri različnih osnovnih vprašanjih davčne politike: kdo naj plačuje za izhod iz krize? Kot zadnji je na srečanju govoril Giuliano Bon, ki je sicer govoril v osebno imenu, vendar je v svojem posegu kljub temu nekajkrat opozoril na resno in odgovorno zaščitanje sindikalne zveze CISL, ki sicer aktivno ni posegla v kampanjo za referendum, ki pa je storila doslej največ, tudi z izdelavo zelo konkretnih predlogov, da se izvedba referenduma prepreči. »Ne glede na izid referenduma, bi bilo celotno sindikalno gibanje v nekem smislu poraženo,« je dejal Bon in izrazil prepričanje, da bo referendum mogoče preprečiti, seveda, če obstaja politična volja.

Naj omenimo še, da so poziv za glasovanje z da na referendumu podpisali v naši deželi in pokrajini številni ugledni predstavniki kulturnega, gospodarskega in političnega življenja.

Ugotovitve pred pričetkom sezone

Med Tržičem in Gradežem morje ni pretirano umazano

Morje od Tržiča do Gradeža ni pretirano onesnaženo, zato se bo poletna sezona po vsej verjetnosti pričela povsem normalno, brez takih ali drugačnih prepovedi kopanja. Periodični izvidi, ki jih opravlja pristojna služba goriške krajevne zdravstvene enote, so v zadnjih mesecih pokazali, da je stopnja onesnaženosti morske vode precej nižja od maksimalno dovoljene stopnje. Tako je torej stanje neposredno pred pričetkom kopalne sezone, ki se bo kot kaže pričela že čez kakšen teden. To pa ne izključuje možnosti, da se stanje v prihodnjih mesecih ne

bi spremenilo, še zlasti ob daljšem sušnem obdobju. Znano je namreč, da je zamenjava vode zlasti na lagunskem območju zelo počasna, kar ima za posledico večjo možnost koncentracije zdravju škodljivih snovi iz odplak.

Če je položaj na morskih plažah nekako zadovoljiv, tega ni mogoče trditi za reke na Goriškem, kjer tudi letos ne priporočajo kopanja zlasti v Soči in Vipavi ter drugih manjših rečnih tokovih.

Odplake v morju

Kdo spušča občasno neprečiščene odplake v Panzanski zaliv? Z vprašanjem se zadnje čase ukvarjajo tako pri luškem poveljstvu, kakor pri pristojni občinski službi v Tržiču. Morje v zalivu, zlasti pa v neposredni bližini sedeža jadranskega kluba Oscar Cosulich, dobiva občasno rjavkasto-rumenkasto barvo, menda pa so v zadnjem času opazili tudi mrtve ribe. Zadnjič so imeli s pojavom onesnaženja opravka ob koncu prejšnjega tedna. Krivca zaenkrat še niso odkrili.

● Na oglasni deski šolskega skrbništva je objavljena ministrska okrožnica št. 118 z dne 15. aprila 1985 glede sprejema v redni stalež učiteljev v državnih otroških vrtcih, v smislu zakona št. 326 z dne 26. julija 1984.

Danes in jutri v Gorici

10. pokrajinski kongres sindikalne zveze CISL

V dvorani centra »Luigi Fogar« bo danes in jutri 10. pokrajinski kongres sindikalne zveze CISL. Napovedana je udeležba 230 delegatov v predstavnstvu nad 11 tisoč članov sindikalne zveze, predstavnikov političnih strank, strokovnih združenj in tudi delegacij Zveze sindikatov iz Slovenije. Uvodno poročilo bo na kongresu, ki se bo pričel ob 9. uri, imel pokrajinski tajnik CISL za Goriško, Giovanni Padovan. Kongres se bo nadaljeval popoldne. Pravzaprav bo najbolj pomemben in obenem razgiban prav popoldanski del, ko bo na vrsti razprava o najbolj aktualnih vprašanjih vsedržavnega značaja (referendum, zaposlovanje, boj proti inflaciji), kakor tudi o specifičnih vprašanjih s katerimi se soočajo v šestnajstih področnih sindikalnih zvezah, ki so vključene v CISL. Predmet razprave bo nedvomno tudi splošna gospodarska kriza na Goriškem ter smernice za izhod iz težavnega položaja.

Kongres se bo nadaljeval jutri, ko se bo zaključila razprava o gospodarskih in političnih vprašanjih in ko naj bi prišlo tudi do odobritve predloga za spremembo statuta, do glasovanja o zaključnem dokumentu in do izvolitve novega tajništva ter delegatov za deželni kongres CISL.

10. kongres sindikalne zveze CISL

Dvajset koles za najboljše

Jutri podelitev nagrad natečaja prometne vzgoje

Jutri bo v Gorici tradicionalni praznik avtomobilistov, ki ga prireja avtomobilski klub v sodelovanju z goriško občino. Slovesnost bo ob 11. uri na Battistijevem trgu, kjer bodo tudi podelili praktične nagrade in priznanja najboljše uvrščenim sodelujočim na tečaju prometne vzgoje, ki ga je razpisala goriška občina med učenci osnovnih šol v Gorici. Razdelili bodo 20 koles ter vrsto priznanj. Naj pomenimo, da so se na natečaju dobro odrezali tudi učenci slovenskih osnovnih šol in sicer šole Fran Erjavca iz Štandrežu in šole Oton Župančič iz Gorice.

Absolutno največ točk je zbral učenec 5. b razreda šole pri nunah Alessandro Gregoric, na 6. mestu, skupaj z drugimi šestimi učenci, je Tomaž Muggi, učenec 4. razreda šole Fran Erjavca v Štandrežu, iz razreda učitelja Borisa Gergoleta. Dobil bo kolo. Enako nagrado bosta prejela tudi Andrej Brajnik, prav tako iz četrtega razreda omenjene šole in Saša Primošig iz 4. razreda šole Oton Župančič, kjer poučuje učiteljica Lucija Uršič. Najbolj so se tudi na letošnjem natečaju izkazali učenci šole »E. Frinta«, saj so osvojili kar 8 koles.

Težave z orožjem

Na denarno kazen v višini 40 tisoč lir sta bila obsojena dva lovca iz okolice Vicenze, 56-letni Aldo Marchiolo

počeka pod geslom »Solidarnost, delo, mir v spreminjajoči se družbi in za razvoj na Goriškem.«

Dela na plinskem omrežju

Občinsko podjetje obvešča, da so pred nekaj dnevi pričeli izvajati izredna vzdrževalna dela na plinskem omrežju na območju šestnajstih ulic v ožjem središču mesta. Dela bodo trajala predvidoma tri mesece in v tem času bodo gospodinjstva na območju posameznih ulic kajpak imela tudi nekaj težav. Tako bo lahko prišlo do občasnih prekinitev dobave plina, potrebni bodo najbrž tudi manjši prekopi itd. Prekinitve v dobavi plina bodo seveda samo podnevi, to je v času, ko bodo uslužbenci občinskega podjetja delali. Izredna vzdrževalna dela na plinskem omrežju bodo opravili na območju Ulic Brigata Casale, Locchi, Duca D'Aosta, Korza Italia, Sauro, Ascoli, Balilla, Garibaldi, Mazzini, Monache, na trgu pred županstvom, v Ulici Oberdan, Raštel, San Giovanni, na Verdijevem korzu in na Travniku.

Prebivalce na območju posameznih ulic bodo pravočasno obvestili, bodisi z lepaki, bodisi drugače.

Zanimanje pokrajine za delovanje Seghizzija

Zastopnik društva Seghizzi so se sešli s pokrajinskim podpredsednikom Fabbrom. Zastopnik pokrajinske uprave se je pozanimal za njih delovanje, tako za prireditve mednarodnega značaja kot tudi za njihov arhiv. Fabbra so zastopniki društva Seghizzi seznanili s tem, da bodo letos na tekmovalju peli zbori iz dvanajstih držav. Fabbro je obljubil tudi za letošnje prireditve konkretno pomoč pokrajinske uprave.

V sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev in Zvezo slovenske katoliške prosvete

OB 40-LETNICI OSVOBODITVE

MITING

Zamisel in izbor: Miroslav Košuta

Režija: JOŽE BABIČ

Danes, 24. maja, ob 20.30 v Kulturnem domu v GORICI.

Strokovna mnenja Jelerčiča, Ote, Koloinija in Bana

O kvaliteti in odmevnosti letošnje Primorske poje

Pred približno enim mesecem se je »izpela« Primorska poje. V našem dnevniku smo sicer objavljali poročila o posameznih koncertih ali o sklopih teh, iz tedna v teden, kot so potekale revije, vendar poročila niso vsebovala strokovne kritike kot v preteklih letih. Mnogo je bilo diskusij s tem v zvezi, saj si nekateri zbori kritike želijo — navadno so to boljše zbori, — drugi se je bojijo — v glavnem slabši ali »mlajši« zbori. Včasih kritika, lahko tudi po nedolžnem, koga prizade, vendar je neizpodbitno, da nam kritike primanjkuje, če naj ta spodbudi kvaliteto rast. Skratka, mislimo, da so mesec po zaključku prireditve neke strokovne ocene potrebne, da si jih stotine pevcev, ki so na reviji nastopali, želijo. Dirigenti bodo od strokovne komisije, ki je spremljala letošnjo Primorsko poje prejeli podobne ocene, našim bralcem, pevcem in ljubiteljem petja pa ponujamo mnenja strokovnjakov, ki so pri reviji sodelovali tudi kot organizatorji.

Vsakemu smo postavili tri vprašanja. Prvo je zgolj formalno, t.j. na katerih prireditvah je vsak bil prisoten. Drugo zadeva neposredno letošnjo revijo, torej mnenje — seveda strokovno — in vtisi ob letošnji izvedbi in novosti, ki so jo spremljali. Seveda nismo mogli mimo želja in sugestij za Primorsko poje 1986, kar je seveda tretje vprašanje. Zaradi točnosti moramo povedati, da smo za mnenje vprašali šest strokovnjakov, prejeli pa smo samo štiri odgovore, zaradi česar — formalno — izjave Klavdija Koloinija, Iva Jelerčiča, Ignacija Ote in Janka Bana ne morejo »zajemati« koncertov v Kobaridu, Dekanih, Dolnji Trebuši in Cerknem.

Dodati moramo še pojasnilo, ki ga terjajo pripombe dveh strokovnjakov. Primorski dnevnik ni objavljala sprotnih kritik iz več razlogov, vendar je o tem razpravljala organizacijski odbor Primorske poje in je bila odsotnost kritike na našem dnevniku dogovorjena.

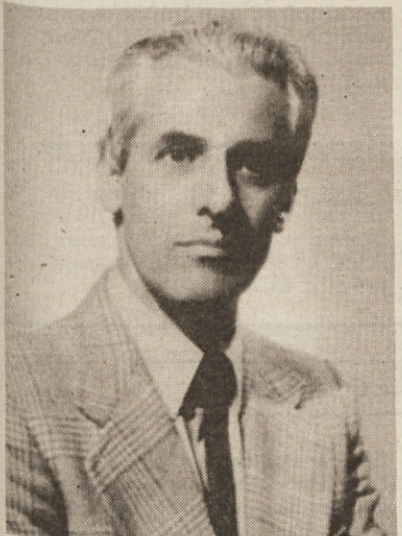
Ob zaključku bi izrekli še željo. O Primorski poje se na splošno dosti govori, v dobrem in slabem smislu. Ker je to najbolj množična manifestacija, ki zajema primorsko področje ne glede na državno mejo, bi kazalo ovrednotiti jo in posodobiti s posegi, ki so ponekod dokazali, da lahko z organizacijskim trudom in domiselnostjo postane zanimivejša.

Ivo Jelerčič

a) Prisoten sem bil na revijah v Košani, Trstu, Trzinu, Gorici, na Orljici in v Podnanosu.

b) Po 15 letih uspehov Primorske poje so se začeli kazati znaki »staranja«, ki so narekovali nove prijeme pri izpeljavi te obsežne in še vedno privlačne prireditve.

Ze nekaj let so potekale vroče diskusije o nadaljnjem konceptu, ki naj bi

Ivo Jelerčič — predsednik komisije za odrasle zборе pri Zvezi pevskih zborov Primorske in dirigent komornega mešanega zboru »Postojna«.

razrešil nekatere dileme in ohranil pozitivne pridobitve revije. Danes lahko ugotovimo, da je letošnja oblika uspešno prestala preizkušnjo in z nekaterimi elementi dala novo spodbudo, ki bo pomagala tudi naslednja leta uspešno predstavljati primorsko pevsko ljubiteljstvo.

Povečano število revij Primorske poje (doslej 12, letos 21!) pomeni večjo kulturno ponudbo ob istem številu zborov in (kar ni nepomembno) ob enakih materialnih stroških. Zbori so nastopali z daljšim programom — pet pesmi (v preteklih letih — tri pesmi), kar jih je primoralo k intenzivnejšemu delu. Revije so potekale tudi v manjših krajih, kjer je kulturna ponudba redka. Tu je bil obisk polnoštevilčen. Skromnejši pa je bil v večjih kulturnih središčih, kjer je zasičenost s kulturnimi programi večja — pa tudi nivo revije v teh središčih v preteklosti ni bil dovolj vabljiv. ... Menim, da mora Primorska poje v bodoče pritegniti tudi mestno občinstvo — z dovolj tehtno odbranimi kvalitetnimi zbori — po letošnjem vzoru, le da bi lahko število zborov na teh revijah še zmanjšali (od pet na tri zборе) in ustrezno povečali obseg programa. Ponovno se je pokazala potreba po urejenem mentorstvu zborom spodnje kvalitete (4. kategorije), katere vodijo mladi, še neizkušeni ali strokovno neusposobljeni zborovodje.

Opažena je premajhna koordinacija v planiranju drugih kulturnih prireditel na širnem področju, kjer potekajo posamezni koncerti Primorske poje, zaradi česar prihaja do nepotrebne zasičenosti. Nujno se je pogovoriti o problemu obiska revij v Gorici in Trzinu (pa najbrž tudi v Trstu, čeprav je bilo tu letos boljše zaradi nove lokacije).

c) Letos so revije potekale brez glasbene kritike, kar je velika škoda za

nadaljnjo rast kvalitete, zato menim, da bi v bodoče morali ponovno dati zborom možnost javne strokovne ocene (vsaj za boljše zборе). Zaradi odsotnosti strokovne kritike je bila Primorska poje v javnih občilih nerazumljivo skromno publicirana.

Ignacij Ota

a) Prisoten sem bil kot član komisije v Prestranku, Knežaku, Novi Gorici in Lokvi, kot organizator pa v Trstu, Bazovici in Špetru.

b) Težko ocenjujem letošnjo revijo glede kvalitete, ker sem v glavnem poslušal zборе, ki spadajo v drugo polovico kvalifikacijske lestvice, razen nekaj izjem, ki mi ne morejo biti pravilo.

Zbori so letos morali zapeti pet pesmi, zaradi česar se je zgodilo, da smo poslušali pogosto pesmi, ki so jih zbori peli že v preteklih letih. Novosti je bilo malo. Mislim pa, da je ta novost dala zborom nekakšno večje zaupanje v njihovo delo in so se potrudili pri izvajanju. Občutek sem imel, da so bili zbori — seveda vsak po svoji

Ignacij Ota — strokovni sodelavec za pevsko dejavnost in član predsedstva Zveze slovenskih kulturnih društev, dirigent moškega pevskega zboru »Valentin Vodnik« iz Doline.

spособnosti in zmogljivosti — zelo skrbno pripravljani.

Za prihodnje leto si želim in tudi pričakujem, da se bodo naši dirigenti začeli prej pripravljati na Primorsko poje, kar pomeni, da bodo začeli snovati program že ob začetku sezone. Priporočljivo bi bilo, da bi na prihodnji reviji poslušali čim več na novo nastudiranih pesmi.

Letošnja novost Primorske poje je bila ta, da so prireditve potekale v bolj odmaknjenih krajih kjer je prireditev sorazmerno manj. Koncerti so bili izredno dobro obiskani, kar je tudi zelo razumljivo. Ta novost je bila torej uspešna, kljub težavam, ki jih je povzročila organizatorjem.

c) Ker je letošnja novost dala zaželene sadove, mislim da bi se morali potruditi in »odkriti« še kako novost, ki bi posodobila ali obogatila to našo revijo. Kljub vsemogočim pripombam velja poudariti, da je Primorska poje naša najbolj množična prireditev, ki presega meje samega pevskega izražanja s tem, da ustvarja medčloveške vezi, prijateljstva in znanstva med ljudmi, ki živijo v različnih krajih in pogojih pa imajo kljub temu mnogo skupnega.

Klavdij Koloini

a) Zaradi novosti v organizaciji letošnje revije Primorska poje ni bilo mogoče spremljati nastopov vseh zborov (kar je morebiti ena od poglobitvenih pomanjkljivosti). Zato so se mi vtisi o letošnji četvi naših zborov oblikovali na revijah v Šempetru, na Humu, v Novi Gorici, Lokvi, Trstu in Špetru ter na osnovi posvetov in pogovorov s kolegi. Gotovo premalo za detajlno oceno najbrž pa kar dovolj za sklepanje o morebitnih premikih.

b) Prav je, da najprej poskušamo oceniti posledice organizacijskih sprememb. Bilo je veliko negotovosti in bojazni tako zavoljo povečanja organizacijskega dela, kot zaradi programskih zahtev. Danes lahko zapišemo, da so izkušnje pozitivne. Navdušeni sprejemi, pravi ljudski prazniki, prepolne dvorane pričajo, da je bila zamisel o razširitvi revije v tiste kraje kjer je institucionalizirana kultura redek gost, pravilna. Obsežnejši progra-

Klavdij Koloini — tajnik Zveze pevskih zborov Primorske in dirigent moškega pevskega zboru »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine.

mi, ki so jih morali zbori zapeti, so pozitivna izkušnja, saj je marsikateri zbor izrazil možnost in nam celoviteje predstavil svojo programsko usmerjenost. Zbori so se letos sicer še zatekali k svojim »suspešnicam« tudi iz preteklih sezon. V prihodnjih letih pa utegne postati obširnejši program na reviji pomembna spodbuda za načrtnejše in kontinuirano delo.

Mnogokrat smo preveč nestrpni, ko govorimo o kvalitativnih dosežkih naših zborov. Prav je, da smo nezadovoljni in da stalno zahtevamo več in bolje. Toda zavedati se moramo, da je kvaliteta nekega zboru rezultat številnih komponent. Samo s spreminjanjem teh je možen napredek. Smo kaj temeljnega spremenili v odnosu do zborovskega petja, da bi lahko od zborov pričakovali več, kot nam dajejo? Rast kvalitete je dolgotrajen proces, nerealno bi bilo pričakovati skokovite spremembe. Zato nad prepočasnim

napredovanjem ne bi smeli biti razočarani, osebno sem prepričan, da je naše zborovsko petje v kvalitetnem vzponu. Dovolj zgovorno je že primerjanje posnetkov letošnje revije s posnetki izpred desetih let. Za ta vzpon je gotovo »kriva« tudi revija »Primorska poje«.

c) Najbrž smo tako pevci kot organizatorji nezadovoljni z letošnjim spremljanjem revij v naših časopisih. Nekateri pogrešajo kritiške zapiske, ki so bili rešen spremljevalec naših revij. Osebno mislim, da nam javna in stroga kritiška presoja vseh zborov ni potrebna, da nam lahko podre marsikatera še neobgljena začetniška prizadevanja. Letošnje poročanje o revijah ni odraz niti dosežkov zborov, niti vzdušja med poslušalci. In prav to od pravočevalcev pričakujemo.

Janko Ban

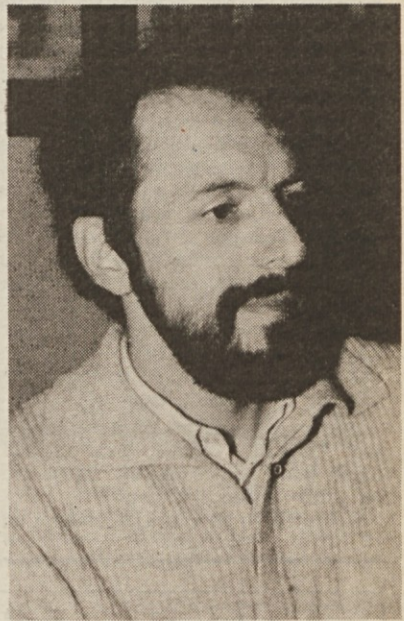
a) Prisoten sem bil na 11 koncertih (Šempas, Požnanos, Trst, Dvača, Škofje, Knežak, Bazovica, Košana, Nova Gorica, Izola, Lokev).

b) Bi pa le posebej omenil mešani zbor »Primorec - Tabora«, ki ga vodi Vilma Padovan, ter ženski zbor »Slovenijales«, ki ga vodi Stanka Močnik: prvega zaradi dokaza, da sodelovanje med pevci iz različnih vasi pod vodstvom zanesljivega zborovodje in ob smiselni izbiri programa privede že kmalu do dobrih rezultatov; drugega zato, ker je bil njegov nastop programsko in izvajalsko najboljši na letošnji reviji: nič tjavdan pete polifonije, pesmi iz repertoarja pregovornega vrabca na strehi, osladne psevdosodobne glasbe, stikanja za tujo literaturo za vsako ceno in podobnih manij in manir, ampak stvaren in kakovosten domač program (od najbolj domačega Ivana Rijavca do Pahorja, Tomca in Ježa); in tega je zbor zapel natančno, muzikalno in tako, da nisi imel (običajnega) vtisa o nečem, po-

V Trstu je bila letos Primorska poje iz organizacijskih razlogov v prostorih Pomorske postaje. Nastopal je tudi italijanski zbor. Novost je očitno priključila nadpovprečno številno občinstvo.

danem vedno po istem kopitu, ampak so doživete interpretacije nastajale sproti, so bile interpretacije tistega trenutka, živa glasba.

Janko Ban — član komisije za glasbeno dejavnost pri Zvezi slovenskih kulturnih društev; vodi ženski pevski zbor »Prosek - Kontovel« in Tržaški ojekt.

c) Naj bo še naprej razstava naše zborovodskega petja: vsak prinese nanjo, kar (najbolje) zmore; vendar naj vsak zbor predstavi nekaj svojega, značilnega za svoj kraj in svojo repertoarno izbiro, ne pa vsi vse, kar je žalostno zrcalo za dilematsko površnost; naj se iz brezodlične mase obilne stotine začnejo kazati novi obrazi s svojo glasbeno fiziognomijo, pa bomo bolj cenili njihovo kulturno poslanstvo!

Zanimiv večer o prisotnosti Dallapiccole v sodobni glasbi

Kulturni krožek »Istria« priredi danes v sodelovanju z deželnim sedežem RAI večer z naslovom »Bistvena prisotnost Luigia Dallapiccole v sodobni glasbi«. Večer bo ob 18. uri v avditoriju RAI v Ul. F. Severo 7.

Večer se bo pričel s predavanjem Francesca Valdambrija, sledil bo koncert, ki ga bosta izvajala Tomaž Lorenz v violino in Aleksander Rojc na klavir. Izvajala bosta naslednja dela: Tartiniana seconda, Divertimento za violino in klavir, I. Pastoral,

Tomaž Lorenz

II. Bourrée, III. Presto; leggerissimo, IV. Variacije ter Etudi za violino in klavir; Sarabanda ter Fanfara in Fuga.

Oh, tem naj zapišemo še krajšo informacijo o nastopajočih. Komponist Francesco Valdambrija je po rodu iz Turina. Iz komponiranja je diplomiral na Konservatoriju sv. Cecilije v Rimu. Prvič se je kot skladatelj predstavil leta 1960, od takrat so njegova dela izvajali v Italiji in Evropi. Napisal je med drugim dve operni deli, ki so »Panteo« in »Obuti maček«, to delo so dvakrat izvedli v Bonnu. Poučeval je na dumajski Glasbeni akademiji in na bocenskem konservatoriju. Trenutno je ravnatelj tržaškega konservatorija Tartini.

Violinist Tomaž Lorenz je dokončal glasbene študije na ljubljanski Glasbeni akademiji. Izpopolnjeval se je v Rimu, Sieni, Trstu in Budimpešti. Je član Tria Lorenz, kot solist pa je nastopil v Evropi, Aziji, Afriki in Ameriki. Za svoje delo je prejel že vrsto nagrad. Sedaj med drugim poučuje komorno glasbo na Glasbenem liceju v Ljubljani.

Aleksander Rojc je študiral glasbo v Trstu. Izpopolnjeval se je v Ljubljani pri Primožu Lorenzu. Diplomiral je na filozofski fakulteti v Trstu. Piše tudi glasbene kritike in eseje. Napi-

Aleksander Rojc

sal je knjigo o glasbenem delovanju v Trstu po letu 1948. Kot solist je nastopal v Italiji in tudi v tujini. Nastopil je pri raznih radijskih oddajah po italijanskih in tujih radijskih postajah.

Popravek

V večeršnjem članku o Bressanovi knjigi »Pustolovščina besede« je izpadel podpis avtorja članka. Gre za Janca Povšeta; avtorju in bralcem se opravičujemo.

Tudi po včerajšnji 7. etapi kolesarske dirke po Italiji Roberto Visentini ubranil roza majico

JESI (Ancona) — Tudi na včerajšnji etapi, na kateri se je uveljavil Orlando Maini, je Visentini brez posebnega naprežanja ubranil roza majico, a tudi drugih večjih sprememb na skupni lestvici ni bilo. Po 86 kilometrih poti od skupnih 185 je srečo poskusila skupina šestih kolesarjev, v kateri so bili Maini, Zimmermann, Giovannetti, Poissonier, Vannucci in Arnaud. Skupina si je nabrala skoraj pet minut prednosti, kakor je precej popustila, prišlo je skoraj do prerekanja. Vsekakor je bila dva kilometra pred ciljem še vedno sama v ospredju. Tedaj je Arnaud skušal presenetiti ostale, vendar ga je po kilometru poti Maini dohitel. Oba sta zatem zmanjšala ritem in ostali štirje so ju dohiteli. Maini namreč ni hotel tvegati, da bi na koncu ostal brez moči. Taktika se mu je izplačala, saj je nato prvi prišel skozi cilj.

Včeraj je dvakrat poskusil napasti tudi Hinault, vendar brez uspeha. Kljub temu pa je dokazal, da bo treba nanj še kako računati.

Kolesarji so že včeraj z vlakom od-

potovali v Foggio, kjer bodo imeli prvi dan počitka.

VRSTNI RED

1. Maini (It.), ki je 185 km od Cerwie do Jesija prevozil v 5.10'41", s povprečno hitrostjo 35,727 km na uro; 2. Zimmermann (Švi.); 3. Giovannetti; 4. Poissonier (Fr.); 5. Vannucci; 6. Arnaud (Fr.) vsi isti čas; 7. Saronni po 1'52"; 8. Hoste (Bel.); 9. Riccò; 10. Van Der Velde (Niz.); 11. Da Silva (Por.); 12. Zadrobielek (Avs.); 13. Gavazzi; 14. Mutter (Švi.); 15. Beccia; 16. Cavallo; 17. Giuliani; 18. Patellaro; 19. Lemond (ZDA); 20. Mantovani; 32. Hinault (Fr.); 33. Visentini; 42. Seiz (Švi.); 52. G. B. Baronchelli; 55. Moser; 58. Contini ter glavnina z vsemi najboljšimi v istem času Saronnija.

SKUPNA LESTVICA

1. Visentini 36.07'16"; 2. Hinault (Fr.) po 28"; 3. Lejarreta (Sp.) 1'16"; 4. Mutter (Švi.) 1'25"; 5. Moser 1'31"; 6. Seiz (Švi.) 2'04"; 7. Lemond (ZDA) 2'09"; 8. G. B. Baronchelli 2'34"; 9. Contini 2'48"; 10.

Maier (Av.) 2'49"; 11. Van Der Velde (Niz.) 3'07"; 12. Prim (Šve.) 3'16"; 13. Da Silva (Por.) 3'42"; 14. Wilson (Av.) 3'44"; 15. Salvador 3'50"; 16. Bombini 3'56"; 17. Volpi 3'59"; 18. Saronni 4'03"; 19. Amadori 4'03"; 20. Moroni 4'23".

Tri lancie v vodstvu

PORTOFERRAIO (Livorno) — Po petih posebnih vožnjah avtomobilskega rallyja po Elbi so v vodstvu tri vozila lancia, in sicer: 1. Biasion - Siviero; 2. Cerrato (Cerr) po 8"; 3. Tabaton - Tedeschini po 20". Na četrtem mestu je dvojica Bentivogli - Evangelisti (audi) po 2'08", peta sta Ercolani in Roggia (Ferrari) po 2'17" in šesta Egizzi - Nieri (Lancia) po 2'42".

Zanikali prestop Ruben Paza k Torinu

SAO PAULO — Pri ekipi Internazionale iz Porto Alegreja so včeraj uradno zanikali prodajo urugvajskega napadalca Ruben Paza Torinu.

Jutri v Trstu in v Rogški Slatini Naši košarkarji v ospredju

Jutrišnji dan bo izredno zanimiv za zamejsko slovensko košarko zaradi dveh važnih dogodkov, ki na prvi pogled nimata nič skupnega, v resnici pa zajemata vse naše delovanje v tej športni panogi. V športni palači v Trstu bo tretje in odločilno srečanje Jadranca za prestop v B ligo. Vsi nestrpno pričakujemo ta dogodek, vsi želimo, da bi jadrancem uspelo. Že to, kar so naredili v vseh teh letih, je sad trdega dela, samoodpovedovanja, žrtvovanje prostega časa. Vsi smo nanje ponosni in zaradi tega jim želimo, da ji uspeli. Seveda se bomo vsi skupaj veselili njihovega uspeha, ki bo istocasno naš uspeh.

V Rogški Slatini bo pa sklepni turnir za šolsko košarkarsko prvenstvo Slovenije. Reprezentanca ZSSDI je zmagala na izločilnem turnirju v Koprju, nato je ravno tako premagala svoje nasprotnike v polfinalu, ki je bil na sporedu na Kontovelu pred desetimi dnevi. Tako se je uvrstila med štiri najboljša moštva Slovenije.

Predvsem se moramo zahvaliti občutljivosti košarkarske zveze Slove-

nije, ki je naše predstavnike polnopravno vključila v to prvenstvo. Na tak način je bila samo potrjena naša povezanost z matico. To je že običaj na praksa tudi v drugih državah. Kot primer naj navedemo sklepno prirediteljev miadinskih iger. V Rimu bodo nastopili tudi dijaki, ki obiskujejo italijanske šole v Istri; lani pa so bili povabljeni tudi sinovi italijanskih emigrantov, ki živijo v Avstraliji in v Kanadi. To je znak navezanosti maticice z manjšino, to je prava in nesebična pomoč, ki jo lahko nudijo domačina rojakom, ki živijo izven njenih meja. Le na tak način bomo ustvarjali skupni komunikacijski prostor, o katerem mnogo govorimo.

Vsaj na prvi pogled nimata ta dogodka nič skupnega, a vendar ni tako. Današnji mlajši košarkarji bodo morali v bližnji bodočnosti nadomestiti igralce, ki danes sestavljajo Jadran. Brez pomladka ni bodočnosti v nobeni športni panogi, kakor tudi ne v kulturi ali gospodarstvu. Zato je pravilno, da se naši mladinci že danes merijo za vrstniki iz drugih krajev, da spoznajo drugačen način igre, drugačne prijeme.

Važno pa je tudi, da naši dijaki spoznajo vrstnike v Sloveniji, da se tako osveščajo, da praktično ugotovijo, kje so naše korenike, brez katerih ni življenja.

Jadranu in dijakom želimo najboljši uspeh, saj je tudi športna dejavnost znak vitalnosti in troživosti nekega naroda ali manjšine. (zk)

kratke vesti - kratke vesti

Jugoslovanski nogometni pokal Danes znan zmagovalc

V Beogradu bo danes povratno finalno srečanje za jugoslovanski nogometni pokal med domačo Crveno zvezdo in zagrebškim Dinamom. Favorit je seveda Crvena zvezda, ki je že v prvi tekmi v gosteh zmagala z 2:1.

»Azzurri« odpotovali
GALLARATE (Varese) — Italijanska nogometna reprezentanca je včeraj odpotovala v Mehiko, kjer bo odigrala nekaj prijateljskih srečanj. Namen gostovanja je predvsem ta, da bi preverili, kako se bodo igralci obnesli na visokih nadmorskih višinah. Z Bearzotom so odpotovali Bordon, Galli, Tancredi, Bergomi, Collovati, Righetti, Tricella, Vierchowid, Bagni, Baresi, Di Gennaro, Dossena, Altobelli, Conti, Fanna, Galderisi, Giordano in Serena. Igralci Juventusa, ki jih še čaka srečanje v pokalu prvakov iz Liverpoolom, bodo odpotovali kasneje.

Chalana zapušča Bordeaux
BORDEAUX — Portugalski nogo-

metaš Fernando Chalana je izjavil, da bo pri Bordeauxu igral samo do konca letošnje sezone.

Poskusne vožnje za VN narodov
SCARPERIA (Firence) — Včeraj so opravili prve uradne poskusne vožnje za nedeljsko motociklistično dirko za »VN narodov«, ki je veljavna tudi kot četrta preizkušnja za svetovno prvenstvo.

V razredu do 80 ccm je bil najhitrejši Švicar Dorflinger (Krauser) pred Špancem Herrerosom. V razredu do 250 ccm je najboljši čas dosegel Wimmer (ZRN) z yamaha, ki je le za stotinko sekunde prehitel Američana Spencerja (honda), tretji je bil Italijan Ricci (Honda).

V razredu do 125 ccm so se uveljavili Italijani, ki so na prvih treh mestih, in sicer Bianchi (MBA) Brigaglia (MBA) in Caladora (MBA). V politrskem razredu pa je Spencer (honda) prehitel rojaka Lawsona (yamaha) in Avstralca Gardnera (honda). Sledijo Mamola (ZDA) s hondo in Sarron (Fr.) z yamaha. Prvi izmed Italijanov je Uncini (suzuki).

Na finalnem turnirju pionirskega festivala Košarkarska reprezentanca ZSSDI v Rogški Slatini

Reprezentanca ZSSDI, ki se je udeležila pionirskega košarkarskega festivala v kategoriji mlajših pionirjev (letnika 1972 - 73), je poskrbela za pravcati podvig, saj se je uvrstila na finalni turnir tekmovalca, na katerem bodo izbrali letošnjo slovenskega prvaka v tej kategoriji. Dosežek je res zadovoljiv in spodbuden ob ugotovitvi, da je ta generacija igralcev zelo obetajoča za bodočnost košarke v zamejstvu. Isti igralci so se izkazali tudi v prvenstvu »propaganda«, v katerem je Borovo moštvo osvojilo nesov pokrajinskega prvaka.

Ekipa ZSSDI, ki jo vodi Luka Furlan, je prepričljivo zmagala na četrtfinalnem in polfinalnem turnirju in se je zasluženo uvrstila med četrterico najboljših slovenskih šolskih moštev te starostne kategorije. Komisija za šolsko košarko pri košarkarski zvezi Slovenije je določila Rogško Slatino za sedež letošnjega finala. Organizator je izbral Rogško, ker so v tem kraju pred kratkim otvorili novo

športno dvorano. Poleg tega proslavljajo v Rogški dve važni obletnici: 30-letnico turistične ponudbe in 25-letnico košarkarskega delovanja. Letošnji finale pionirskega festivala pa so zaradi sovpadanja datuma tudi vključili v program praznovanj ob dnevu mladosti.

Ekipo ZSSDI, ki bo nastopila na jutrišnjem finalu pionirskega festivala, sestavljajo naslednji igralci: Kristjan Arena, Peter Ažman, Gorazd Bajc, Dean Oberdan, Andrej Pavlica, Oskar Pregarc, Alberto Prelec, Marko Presl, Jan Gregori (vsi Bor); Aleš Sterni in Valter Danieli (Kontovel) ter Janez Berdon (Polet). Trener moštva je Luka Furlan.

Poleg ekipe ZSSDI in domače Rogške, bosta na turnirju nastopili še ekipi iz Ljubljane in iz Maribora. Spored tekem: ob 10. uri Rogška - ZSSDI; 11.30 Ljubljana - Maribor; 15.00 finale za 3. mesto; 16.30 finale za 1. mesto; 18.00 nagrajevanje in svečani zaključek festivala. (Cancia)

Pri SK Devin porazdelili funkcije

Po več kot mesecu odlašanja radi odstopa velikega števila novoizvoljenih odbornikov, so si preostali odborniki smučarskega kluba Devin porazdelili funkcije, in sicer: predsednik: Silvana Pipan; podpredsednik: Rado Sirca; tajnik: Natalija Gabrovec; blagajnik: Bogomira Pernarčič; gospodar: Mario Legiša; odgovoren za skirole in nordijsko smučanje: Antonio Iori; svetovalci: Alojz Semolič, Mirjam Mervic in Bruna Antonič.

Brežani spet uspešni

Tudi v sinočnji tekmi košarkarskega play-offa v 1. moški diviziji so Brežani zmagali, in sicer proti Monkeyu, katerega so kar v gosteh odpravili z 88:76 (44:31).

Z nogometnimi tekmami v Trebčah in na Proseku Uspešen start turnirja ZSSDI

Nogometni turnir ZSSDI za osnovnošolce in srednješolce se je začel ob res velikem navdušenju nas opajočih, ki je presegllo vsa pričakovanja. Posebno pohvalo seveda poleg organizatorjev zaslužijo tudi starši, ki po svojih močeh pomagajo pri njegovi izvedbi. Prvega dne so odigrali pet srečanj, žal pa so morali dve zaradi hudega naliva odložiti, ena tekma pa je odpadla, ker se dolinski učenci niso predstavili na igrišču. Izidi:

Opčine — Trebče 7:0
OPČINE: Suber, G. Vremec, Ban, Vrše, Ferluga, B. Vremec, Milič, Maver, Calzi, Grizoni.
TREBČE: Čuk, Cristini, Berdon, L. Carli, Simonettig, F. Carli, Lokatos, Pontari.
Milje - Ricmanje — Bazovica 11:0
MILJE - RICMANJE: Reja, Micheli, Bajec, Švab, Krašovec, Blazon, Grbec, Božjeglav, Giacomini.
BAZOVICA: M. Križmančič, Kralj,

Mahnič, Grgič, Čufar, Mijot, Doljak, D. Križmančič.
DANES: ob 17.40 Opčine - Bazovica
3. SKUPINA (igrišče v Dolini)
Srečanja Boljunc - Boršt — Sv. Ana zaradi slabega vremena niso odigrali. Na sporedu bo v ponedeljek. Zmagovalec ekipi iz Trsta, ker se Dolinčani niso predstavili na igrišču.
DANES: ob 17.40 Trst — Boljunc - Boršt, ob 18.20 Sv. Ana - Dolina.

- CICIBANI**
1. SKUPINA (igrišče na Proseku)
Barkovlje - Rojan — Prosek 1:1
BARKOVLJE - ROJAN: Bembi, Nadišek, Jogan, Verri, Korošec, Veljak.
PROSEK: Cingerle, Emili, Dolja, Gherbassi, Košuta, Husu, Ostrouška, Cerne.
DANES: ob 17.00 Prosek — Šempolaj - Slivno
2. SKUPINA (igrišče v Trebčah)
Trebče — Opčine 1:2
TREBČE: A. Kralj, Čuk, Ražem, Cvelbar, Tretjak, Bellafontana, Calzi, Bezzi.
OPČINE: Taučer, Malalan, Hrovatin, Jerman, Glavina, Vremec, Danau, Plesničar, Plehan, Radeti, Volčič.
DANES: ob 17.00 Opčine - Bazovica
3. SKUPINA (igrišče v Dolini)
Srečanja Sv. Ana — Boljunc zaradi slabega vremena niso odigrali in bo na sporedu ponovno v ponedeljek.
DANES: ob 17.00 Trst — Boljunc
- DEČKI**
1. SKUPINA (igrišče na Proseku)
Barkovlje - Rojan — Prosek 3:2
BARKOVLJE - ROJAN: Bajc, Turk, Vodopivec, Giacomini, Possega, Korošec.
PROSEK: Danieli, Štolfa, Cingerla, Doljak, M. Emili, Ban, Cerne, Gherbassi, Limbeck, Košuta, I. Emili, Pierazzi, Puntar.
DANES: ob 18.20 Barkovlje - Rojan — Devin
2. SKUPINA (igrišče v Trebčah)

Po kvalifikacijah za Pokal prijateljstva Ob Meblu še Friulexport

Ob Meblu to žensko zamejsko odbojko na septembrskem Pokalu prijateljstva proti ekipam iz Slovenije in Hrvaške zastopala še združena šeststerka Friulexport. To je izid sinočnjega troboja na »Prvem maju« v Trstu, kjer so se v sklepnem krogu kvalifikacij pomerile ekipe Friulexporta, Brega in Sloge. Varovanke trenerja Korena so najprej premagale Breg, nato še Slogo, da je bila tretja tekma pravzaprav gola formalnost. Izkazalo se je, da je bila odločilna tekma prav prva. Tako Breg, kot Friulexport sta nastopila v nekoliko okrnjenih postavah, toda kot je bilo pričakovati se je odsotnost Kusove pri Bregu poznala mnogo bolj kot odsotnost Ukmarjeve pri Friulexportu. Ključ dokaj nepričakovane uspeha mladih igralcev Friulexporta je vsekakor v različni stopnji kondicijske priprave, saj sta tako Breg, kot Sloga že zdavnaj zmanjšala intenzivnost treningov, medtem ko je združena ekipa, ki se pripravljala na državni finale deklic, še v polni tekmovalni formi.

IZIDI
Friulexport - Breg 2:0 (15:8, 15:11);
Friulexport - Sloga 2:0 (15:6, 15:6);
Breg - Sloga 2:0 (15:10, 15:2).

FRIULEXPORT: Venier, Ušaj, Pertot, Foraus, Žerjal, D'Ambrogio, Garbin.
BREG: Stepančič, Furlanič, Debenjak, K. in V. Kocjančič, Slavec in Rauber.
SLOGA: M. in T. Križmančič, Adam, Malalan, Sosič, S. in V. Vidali, Milič.
SODNIKA: M. in P. Secli.

Danes še moški

Drevo bo v Štandrežu sklepni del moških kvalifikacij za nastop na odbojškem Pokalu prijateljstva, ki bo septembra v Gorici.
V štandreški telovadnici se bodo pomerile ekipe Vala, briškega Našega prapora, ki je v prvem krogu odpravil Jamlje Sobema in Sloge, ter tržaškega Bora JIK banka. Prvi dve uvrščeni ekipi troboja bosta zastopali ZSSDI na finalnem delu.
Drevošnji spored je naslednji: 19.30 Val - Naš prapor; 20.30 Bor JIK Banka porazenec prvega srečanja; 21.30 Bor JIK banka - zmagovalc prvega srečanja. Igralo se bo po sistemu na dva zmagana seta.

iz planinskega sveta

Srečanje s PD Integral
SPDT prireja v nedeljo, 26. t.m., srečanje s pobratenim društvom PD Integral iz Ljubljane. Zbirališče naših planincev bo ob 9.00 pred restavracijo Furlan na Colu, kamor bo prišel avtobus gostov. Planinci obeh pobratenih društev se bodo podali na Repentabor, nato pa v Repen, kjer si bodo ogledali Kraško hišo. Iz Repna jih bo nato pot vodila na Volnik, nakar se bodo še ustavili na kakem travniku pri Zagradcu, kjer bodo razne družabne igre. Ljubljanski planinci se bodo v večernih urah vrnili domov.

Predavateljska sezona SPDT
Čeprav se že bliža poletje, ni predavateljska sezona že zlepa zaključena. Sedaj so namreč na sporedu himalajci. V četrtek, 6. junija, bodo v Gregorčičevi dvorani v Trstu ob 20.00 predavali novinar Lojze Abram in nekateri drugi planinci na temo: »S pohoda pod Anapurnam«. Predavanje bodo opremili z barvnimi diapozitivi, v besedi in sliki pa bodo prikazali pot trekingašev po Himalaji.
Naslednje predavanje bo teden kasneje, in sicer v četrtek, 13. junija, spet ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani. Tokrat pa bodo na sporedu himalajci - alpinisti, ki so naskakovali sedemtisočak Južno Anapurno. Tudi to predavanje bo opremljeno z barvnimi diapozitivi. O vseh podrobnostih glede teh predavanj bomo še poročali.

Srečanje na Vremščici
Mladinski odsek PD Sežana prireja v nedeljo, 26. t.m., že tradicionalno 10. srečanje mladih planincev Primorske ob Dnevu mladosti na Vremščici (1026 m). Ob 11.00 bo pod vrhom priložnostna proslava s kulturnim programom, ki ga bodo pripravili mladi planinci in planinke PS Sežana. Vzpon je možen z več strani, v glavnem pa hoje ni več kot dve uri. Vabljeni so tudi zamejski mladinci.
Messner še na Daulaghiriju
Pred nekaj dnevi je iz Nepala prišla presenetljiva vest, da je slovit Reinhold Messner preplezal še osem-

tisočak Daulaghiri (8167 m). To je že 12. osemtisočak tega 41-letnega alpinista. Za uresničitev njegovih sanj o osvojitvi vseh svetovnih osemtisočakov pa mu tako manjkata samo še Makalu (8481 m) in Lhotse (8511 m).

Prva številka revije Alp
Pred dnevi je izšla prva številka italijanskega vsedržavnega mesečnika Alp, ki v širokem obsevu obravnava planinsko tematiko. Revijo izdaja založba Vivalda Editori iz Turina, revija pa ima vsaj nekaj odlik, ki jih moramo na tem mestu nanašati. Je prvi italijanski planinski mesečnik (revija La montagna izhaja npr. vsake tri mesece), kar pa je za nas najvažnejše je to, da bo revija na široko zajemala vsa geografska področja, kjer se udeležujejo alpinisti. Njeni uredniki so namreč razširili svojo mrežo sodelavcev tudi v vzhodno Evropo, kar se prej v glavnem ni dogajalo, da bi bila vsestranska slika alpinizma in gornišva popolnejša. Tako se je tržaški dopisnik revije Piero Spirito, ki sicer skrbi za rubriko planinskih knjig, že povezal z informacijsko službo Planinske zveze Slovenije, rezultati tega sodelovanja pa bodo čimprej razvidni.
Revijo odlikujejo krasne barvne slike in zelo zanimivi članki vodilnih italijanskih in evropskih alpinistov. Omenili bi članek, ki govori o plezariji Franca Perlotta v Venezueli, po stenah mitičnega slapa Angel, pa še nato prispevek alpinista Giancarla Grassija, ki piše o vzponu na Everest in v katerem končno omenja izreden uspeh jugoslovanske odprave leta 1979 na tej gori. Menda je prvič, ko se v neki izvenjugoslovanski vsedržavni reviji priznava naši odpravi uspeh, ki si ga zaslužijo. Ne moremo še mimo članka o kanjonu Verdon v Franciji, ki je prvi paradiz prostega plezanja ter mimo zapisa o vzponu na McKinley - Denali.
Moč revije je verjetno v rubrikah, ki so pestre in raznolike. Obarvajo pa varstvo narave, planinski material, planinske kočice in poti, planinsko literaturo, kartografijo, prosto plezanje in drugo.

Spored tekmovanj ob 20-letnici ŠZ Breg

Jutri prvi boji v nogometu in odbojki

Kot smo že poročali se bo jutri v dolinskem športnem centru pričel tekmovalni spored praznovanj ob 20-letnici ustanovitve športnega društva Breg. Tokrat objavljamo podrobnejši spored tekmovanj.

NOGOMETNI TURNIR
Jutri ob 16.00 Primorec - Primorje; 18.00 Gaja - Breg.

V nedeljo ob 10.30 finale za 3. mesto; ob 15.30 finale za 1. mesto.

ODBOJKARSKI TURNIR
Jutri ob 16.00 Breg - Koper; 17.00 Nova Gorica - Friulexport; 18.00 Nova Gorica - Koper.

V nedeljo ob 9.30 Breg - Nova Gorica; ob 10.30 Koper - Friulexport; 11.30 Breg - Friulexport.

V soboto s pričetkom ob 18. uri se bodo začele brežanske igre brez meja, v nedeljo zjutraj pa bo na sporedu netekmovalni pohod po vaseh v Bregu. Skupno nagrajevanje bo v nedeljo zvečer v gledališču Prešeren v Boljuncu.

Vpisovanje v jadralske tečaje Čupe

Do 30. maja je na ZSSDI vpisovanje v štiri jadralske tečaje za mladoštnike v starosti od 8. do 12. leta starosti. Dva izmed teh tečajev bo Čupa pripravila v sodelovanju z društvom Sokol in Devin. Tečajniki bodo vadili na lahkih in kajutnih jadrnicah, pa tudi na deskah. Zadnji tečaj, ki bo trajal od 1. do 10. julija, bodo združili s taborjenjem. Prejšnjo nedeljo je kakšnih 40 članov, povečini mladih, uredilo prostor, kjer bo šotorska vas. Sicer pa z nastopom lepega vremena Čupin sedež postaja vedno bolj privlačno shajališče ljubiteljev morja in morskih športov.

V rokometnem prvenstvu dečkov

Lahka zmaga Kosovela

Kosovel — Cividin C 44:9
KOSOVEL: Calzi, M. Škabar 2, Vochi 5, I. Škabar 2, Bacchi 5, Biber 7, R. Škrk 18, A. Škabar 2, Fonda 1, S. Škrk 2, Vremec.

Kosovelovi rokometišči so v prvenstvu dečkov naleteli na resnično šibkega nasprotnika. Omeniti velja, da je to tretja Cividinova ekipa, sestavljena skorajda iz samih začetnikov, ki razigranih Opencev nikakor niso mogli zaustaviti. Med strelce so se vpisali vsi igralci razen vratarjev seveda, zablestel pa je ponovno Riccardo Škrk, ki je dal 18 zadetkov in dokazal, da sodi v ozek krog izredno talentiranih igralcev. (Inka)

Deželni del mladinskih iger v namiznem tenisu

Praprovki podprvakinji

V Vidmu je potekal deželni finale Mladinskih iger v namiznem tenisu. Kot smo že pisali si je od Slovencev pravico nastopanja na tem tekmovanju priborila iz pokrajinske faze le ženska dvojica iz Praprota, ki jo sestavljata dijakinji prvega in tretjega razreda nižje srednje šole »Igo Grudenc« Alenka Škabar in Ellen Lupinc, sicer namiznoteniški igralci pri športnem krožku Kras. Škabarjeva in Lupinceva nista v začetku tega meseca v tržaški športni palači v pokrajinskem merilu naleteli na enakovredne nasprotnice in sta prepričljivo osvojili prvo mesto in se s tem uspehom uvrstili na deželno tekmovanje.

Tudi v Vidmu sta prijetno presenečili in nanizali tri zaporedne zmage in se s tem uvrstili v finale. Tam pa jim je športna sreča obrnila hrbet in sta se morali s tesnim porazom 1:2 (21:15, 19:21, 20:22) zadovoljiti s še vedno odličnim drugim mestom in na-

slovom deželnih podprvakinj. Res lepo zadoščenje za šolo, katero sta zastopali, prodoren uspeh pa tudi za športni krožek Kras, pri katerem sta Alenka in Ellen zasadili prve korenine svojega namiznoteniškega udejstvovanja. (Z. S.)

totip

1. — prvi	X 2
— drugi	1 2
2. — prvi	X 1 2
— drugi	2 X 1
3. — prvi	1 X 2
— drugi	X 2 1
4. — prvi	1 2
— drugi	2 1
5. — prvi	1 2
— drugi	X 2
6. — prvi	1 X
— drugi	2 X

Jadran Farco v 1. diviziji

Časten poraz

Jadran Farco - Servolana 88:93 (40:51)

JADRAN: Uršič, Lippolis 12 (2:4), Barini 7 (1:2), Pahor 6 (2:4), Terčon 11 (1:3), Kralj, Korošec 29 (6:8), Pieri 21 (5:6), Civardi 2 (2:3), Mosetti.

3 TOČKE: Korošec 3.

V zadnji prvenstveni tekmi 1. divizije so Jadranovi kadeti na domačem igrišču izgubili proti vrstnikom Servolane, ki so se uvrstili na dobro 5. mesto v deželnem prvenstvu kadetov. Naše igralce je obsodila slaba obramba, saj so si nasprotniki v prvih 20 minutah priigrali prednost 11 točk razlike. Po odmoru so plavi z dobro igro v obrambi, kot v napadu, skušali nadoknaditi zaostalo. To se jim je delno posrečilo, saj so v 27. minuti zaostajali le za 3 točke (57:60). Kljub porazu lahko rečemo, da so se jadranovci zadovoljivo upirali nasprotniku. (Dario Kovačič)

Na predkvalifikacijah v razredu optimist za SP in EP

Člani Sirene solidni v močni konkurenci

Prejšnji konec tedna so se Sirenini jadranci Andrej in Karlo Ferfolja, Miran Guštin in Marko Debeljuh udeležili finalnega dela predkvalifikacij za svetovno in evropsko prvenstvo v razredu optimist v Cervii. Prva dva niza predselekcije sta bila marca v Alassiu oziroma aprila v Anziu, kjer pa nista nastopila Guštin in Debeljuh, ki sta zato prejela točke zadnjega na lestvici.

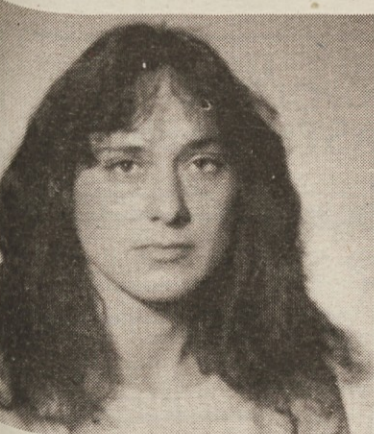
Po osmih preizkušnjah (dve v Alassiu, tri v Anziu in tri v Cervii) so Sirenini jadranci takole uvrščeni: 36. A. Ferfolja, 42. K. Ferfolja, 69. M. Guštin, 112. M. Debeljuh. Udeležba je bila v Cervii številna (180 jadrancev), konkurenca pa močna. Za sedaj še ni znano, ali se je kakšen jadravec XI. cone, kateri pripada tudi Sirena, uvrstil na SP.

Na sliki: Sirenini jadranci z vaditeljem Andrejem Prašeljem.

danes igra za vas

Fausta Sisti

Fausta Sisti (letnik 1957) se je v zadnjem obdobju uveljavila kot alpinistka pri SPDT, potem ko je igrala odbojko pri Boru ter bila dolgo let članica taborniške organizacije Rodu modrega vala. Fausta pleza kaka tri leta, udeležila pa se je tudi nedavne himalajske alpinistične odprave na sedemtisočak Južno Anapurno, ki jo je organiziralo SPDT ob 80-letnici obstoja. Fausta Sisti je diplomirala na tržaški filozofski fakulteti, dela pa na področju šolske psihopedagoške službe.

totocalcio

Arezzo - Parma	1
Cagliari - Bologna	X 1
Catania - Triestina	X
Cesena - Bari	X
Empoli - Perugia	X
Genoa - Pisa	X
Lecce - Campobasso	1 X
Padova - Sambenedettese	1 X 2
Pescara - Monza	1 X
Varese - Taranto	1
Vicenza - Brescia	X
Ternana - Catanzaro	1 X
Fermana - Teramo	1 X 2

obvestila

JK ČUPA
obvešča člane in prijatelje, da bo jutri, 25. t. m., od 14. ure dalje delovna akcija. Vabljeni!

JK ČUPA
obvešča, da je regata za kajutne jadrnice, predvidena za nedeljo, 26. t. m., iz tehničnih razlogov ODLožENA. Nov datum bo no naknadno sporočili.

SPDT
vabi svoje člane in prijatelje na 31. redni občni zbor, ki bo danes, 24. t. m., v prvem sklicanju ob 20.00 in v drugem ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20, 2. nad.). Na sporedu bodo predsedniško, tajniško in blagajniško poročilo, poročila načelnikov posameznih odsekov, razprava ter razrešnica staremu in volitve novega odbora. Vabljeni!

ZSSDI
obvešča, da bo danes, 24. maja, ob 20. uri v Ul. Guardiella 7 seja odbojcarske komisije. Dnevni red: uresničnje programa in združevanje.

FC PRIMORJE
sklicuje v ponedeljek, 27. t. m., ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju 20. redni občni zbor, ki bo v Soševi hiši, Prosek 306. Dnevni red je naslednji: 1. izvolitev predsedstva občnega zbora; 2. predsedniško poročilo; 3. tajniško poročilo; 4. blagajniško poročilo; 5. poročilo nadzornega odbora; 6. izvolitev novega odbora; 7. razno.

V nižjih odbojcarskih ligah

Pri ženskah dve napredovanji: Brežanke in domovke v D ligi

Postava Doma - Agorest, ki si je v letošnjem prvenstvu zagotovila napredovanje v D ligo. Od leve proti desni (stojte) so: trener Miran Strgar, Sabina Grahek, Svetlana Primožič, Ines Orel, Rafaela Zavadlav, Ivana Roner, član vodstva Devetak, Diana Mulič, (čepe) Mirta Pahor, Silvana Humar, Roberta Plet, Erika Kojanec in Karmen Kocjančič

NA GORIškEM

Minulo kolo je bilo odločilno v 1. ženski diviziji, kjer sta si napredovanje zagotovili Intrepida Mariano in Dom Agorest, praznih rok pa je ostala Olympia. Za domovke je napredovanje v D ligo res lep uspeh, zlasti če pomislimo, da je ekipa še zelo mlada.

V 1. moški diviziji se za napredovanje potegujejo tri ekipe, med njimi pa ni slovenskih. Od teh je zadovoljiv le položaj Vala.

V prvenstvu under 15 za moške je prvo mesto domena Libertasa iz Gorice in Vala. Predstavniki Vala Sandro Corva, ki sledi mladinski ekipi društva, je takole obrazložil položaj: »Stanje v točkah je izenačeno, toda Val je na slabšem glede količnika v setih. Kocka bo padla v zadnjem kolu, v katerem mi počivamo, Libertas pa gostuje pri Fincantieriju iz Tržiča. V primeru, da zmagajo Tržičani, smo prvaki. Ne glede na to, kaj se bo zgodilo, treba reči, da so fantje opravili odlično prvenstvo, kar potrjuje, da razpolagamo s perspektivnim naraščanjem.«

1. MOŠKA DIVIZIJA

IZIDI 21. KOLA: San Luigi - Volley ball Krmin 1:3; Olympia - Grado 0:3; Val - Torriana 3:0; Acli Ronke - San Luigi 1:3.

LESTVICA: Grado 32, Mossa 30, Arci Pieris 26; Val 24, Lucinico 22, Libertas San Luigi Gorica 20, Volley ball Krmin 16, Torriana in Acli Ronke 12, Soča 8, Olympia 4. (Mossa, Arci Pieris, Lucinico in Volley ball Krmin eno tekmo manj).

ZADNJE KOLO: Torriana - Olympia; Libertas San Luigi - Lucinico, Arci Pieris - Volley ball Krmin; Soča - Val (jutro ob 18.30 v Sovodnjah); Grado - Mossa.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

IZIDA: Torriana - Dom Agorest 0:3; Fincantieri - Torriana 3:2.

LESTVICA: Intrepida Mariano 24, Dom Agorest Gorica 22, Olympia Gorica 20, Libertas Krmin 18, Torriana in Canon Tržič 8, Grado 6, Fincantieri Tržič 4.

ZAOSTALO SREČANJE: Libertas Krmin - Olympia Gorica.

UNDER 15 MOŠKI

IZIDI: Olympia - Lucinico 2:0; Torriana - Jamlje 2:0; Lucinico - Torriana 1:2; Naš prapor - Libertas Gorica 0:2; Fincantieri - Val 0:2; Fincantieri - Naš prapor 2:1.

LESTVICA: Val Štandrez 28; Libertas Gorica 26; Olympia Gorica 20; Torriana Gradišče 18, Jamlje 16, Libertas Krmin in Fincantieri Tržič 6, Naš prapor in Lucinico 4. (Val eno tekmo več; Libertas Krmin in Olympia eno tekmo manj).

PRIHODNJE ZADNJE KOLO: Jamlje - Lucinico; Torriana - Volley ball Libertas Krmin; Olympia - Naš prapor; Libertas Gorica - Fincantieri Tržič. Počiva: Val Štandrez.

UNDER 15 ŽENSKE

Finalni del

IZID 4. KOLA: Corridoni - Libertas San Luigi Gorica 1:2, Mossa - Fincantieri (preložena na kasnejši datum).

LESTVICA: Mossa in Libertas San Luigi Gorica 6, Corridoni 2, Fincantieri 0. (Mossa in Fincantieri eno tekmo manj).

PRIHODNJE 5. KOLO: Fincantieri - Corridoni; San Luigi Libertas - Mossa. (ik)

NA TRZASKEM

Končano je tudi odbojcarsko prvenstvo v 1. ženski diviziji. Za našo odbojko pa je najbolj razveseljivo dejstvo, da se je končalo z velikim zmagoslavjem sesterke Brega, Brežanke so sklenile prvenstveni obračun nepo-

ražene in so nasprotnicam prepustile le bore štiri nize. Drugouvrščena ekipa Le Volpi Abitare pa je zaostala kar za 8 točk, kar slej ko prej najboljše potrjuje premoč Dolinčank. Med četverico boljših zastopnikov spada tudi Sokol, ki je sicer končal na 3. mestu z enakim številom točk kot Prevenire, a Nabrežinke so bile med prvenstvom najbolj nevarne nasprotnice Le Volpi Abitare za osvojitve druge stopničke, ki omogoča napredovanje v višjo D ligo. Nekoliko slabši je bil Kontovel Electronic Shop, ki se je moral zadovoljiti s predzadnjim mestom, toda Kontovelke imajo enako točk kot Inter 1904, a minimalno razliko v nizih, ki je v korist tržaške ekipe.

IZIDI zadnjega kola: Volley 80 - Le Volpi Abitare 3:1, Sokol - Breg 0:3, Kontovel Electronic Shop - CUS Trst 3:0, Inter 1904 - Club Altura 3:0, Prevenire - Le Volpi B 3:0.

KONČNA LESTVICA

Breg	18 18 0 54:4 36
Abitare	18 14 4 46:22 28
Sokol	18 12 6 43:21 24
Prevenire	18 12 6 37:26 24
Club Altura	18 9 9 32:39 18
Le Volpi B	18 7 11 27:34 14
CUS Trst	18 7 11 30:42 12
Inter 1904	18 5 13 23:44 10
Kontovel. E. S.	18 5 13 24:46 10
Volley 80	18 1 17 14:53 2

(Tržaški CUS ima 2 točki manj, ker je izgubil eno tekmo brez boja in mu je tekmovalna komisija odvzela 2 točki).

G. F.

MEDVAŠKI TURNIR SLOGE

Bani favoriti

V sredo se je pri Banih začel drugi medvaški mešani odbojcarski turnir, ki ga letos drugič zapored prireja SZ Sloga. Že v prvi tekmi so Bani pokazali, da so favoriti turnirja. Padriče - Gropada so se predstavile kot izkušena ekipa, ki dobro igra v obrambi, pa tudi Openci in Bazovci nikakor ne bodo odigrali podrejene vloge. Skratka, obetajo se zagrizeni in ogorčeni boji na vsaki tekmi.

IZIDA PRVEGA KOLA: Padriče - Gropada — Opčine 2:0 (15:3, 15:9); Bani — Bazovica 2:0 (15:2, 15:7). PADRIČE - GROPAĐA: Adam, Bubnič, Gabrielli, Maks, Mira in Neva Grgič, Kralj, Sgubin.

OPČINE: Benčina, Čač, Filipovič, Gulič, Erika in Ivo Hrovatin, Kerpan, Malalan.

BANI: De Walderstein, Milič, Plesničar, Pro, Sain, Martina, Suzana in Valentina Vidali.

BAZOVICA: Brass, Drnovšček, Grgič, Albert in Marko Komar, Ivana in Ticjana Križmančič, Tognetti.

Turnir se bo nadaljeval danes. (INKA)

OD 3. DO 14. JUNIJA

V Gorici turnir Mladinskega centra

Mladinski krožek bo tudi letos, od 3. do 14. junija, pripravil tradicionalni turnir v moški in ženski odbojki ter v moški košarki, ki se bo odvijal na odprtem igrišču goriškega Dijaškega doma. V primerjavi s prejšnjimi izdajami so prireditelji vnesli v pravilnik nekaj sprememb, med katerimi je najvažnejša ta, da ekipo lahko sestavljajo igralci, ki so vpisani v odbojcarsko, oziroma košarkarsko federacijo brez omejitev. Vsaka ekipa pa bo morala upoštevati pravilo, da igralci, ki jo sestavljajo, so pripadniki iste vasi oziroma mestnega okraja. Obenem prireditelji pozivajo, naj se ekipe poimenujejo po izvornih ledin-skih imenih kraja.

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir, v SFRJ številka 35.000 din, naročnina za zasebnike mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Postni tekoci račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi - Ob delovnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglosi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglosi 550 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglosi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglosnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah - SPI.

primorski dnevnik

24. maja 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0431) 83382 - 85723
ČEDAD Stratto De Rubis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze Zasojskih založnikov FIEG

Ubijalske lastnosti kemikalij v gospodinjstvu

RIM — Kemični izdelki, ki jih rabimo v gospodarstvu, nam strežejo po življenju. V letih 1980-1983 je zaradi razkužil za sanitarije obofelo 117 oseb, s petimi smrtnimi primeri. Tudi belila niso tako nedolžna; lani so zahtevala 874 zastrupitve; čistilna sredstva: 73 primerov, razpršilci proti mrčesu: 70, pralni praški: 68, čistila za madeže 43.

Takšen je obračun kemične vojne za stanovanjskimi zidovi v Milanu in Rimu, torej v samo dveh mestih, kjer pri bolnišnicah delujeta centra za protistrupe.

Nepravilna raba teh preparatov in njihov dotik s kožo, pljuči, očmi itd. povzročata vsemogoče navsečnosti, lahko tudi raka. Gospodinja, ki se z njimi osvobajata pri delu, ne škoduje samo sebi in družini, ampak okolju na splošno.

»Ni dovolj spoznati sovražnika — pravi Silvia Zamboni, strokovnjak za ekologijo — potrebno je odstraniti strupene snovi v čistilnih praških, razpršilcih in tekočinah. Znebiti se moramo z reklamo pručene histerije o beam n čistem. Če bomo v gospodinjstvu vztrajali pri tolikšnih količinah strupov, proizvodov kemične industrije, bomo povzročili nepopravljivo škodo.«

Palermski zlatarnarji vpleteni v poskus vloma

PALERMO — Včeraj je policija pripravila tri znane palermške zlatarnarje, in sicer brate Guglielma, Emanuela in Claudia Fiorentina, pod obtožbo, da so se združevali v zločinske namene, hlinili krajo in nezakonito izvažali kapitale v tujino. Priprli so jih na sami policijski postaji po daljšem zaslišanju v okviru preiskav o neuspelem napadu na oklopni kombi za prevoz zlatnine.

Do napada je prišlo pretekli teden, ko so na kombi, ustavljen pred zlatarno bratov Fiorentino, natovarjali dragocenosti v vrednosti nekaj milijard lir. Stražniki na vozilu so pravočasno zapazili napadalce in se zaprli v kombi. Trije zlikovci pa se niso hoteli sprijazniti s porazom in so s puškinimi kopiti tolkli po neprobnoju steklu kombijevega okna, vendar zaman. To njihovo trmasto vztrajanje jim je bilo usodno. Na kraju poskusa vloma so namreč policijski agentje našli samokres, ki ga je eden izmed zlikovcev očitno v zmedu izgubil. Policiji ni bilo težko ugotoviti, kdo je lastnik samokresa, in že nekaj dni po dogodku ga je dejansko tudi prijela. Na osnovi nadaljnjih preiskav so aretirali še ostala dva napadalca kombija, eden od katerih je uslužbenec zlatarne Fiorentino.

Jedrski priročnik v smeteh

BONN — Znana zahodnonemška revija Stern piše v svoji zadnji številki, da so našli pri smetišču pri ameriški bazi v Schechingenu 230 strani obsegajočih priročnik o jedrskih raketah persing 2

Sindrom Petra Pana

RIM — Če odmislimo navzkrižja, ki so posledica različnih gledanj in družbene krivice, potem izstopa pri človeštvu neko psihološko stanje, ki traja od nekada: ena manjšina vlada, druga manjšina se bori proti močnejši večini pa stoji ob strani in to sprejema. Ta večina bi hotela boljši svet, vendar ne postori ničesar, da bi ga spremenila, in se umika pred izzivi, soočanja, preizkusi.

Po pisanju ameriškega psihologa Dana Kileya v knjigi »Ljudje, ki se bojijo zrasti«, trpi ta množica na »sindromu Petra Pana«. Ljudje iz te kategorije nečesto postati odrasli.

Dan Kiley, ki obravnava predvsem družinske odnose, je izdelal identikit žrtve »sindroma Petra Pana«: takšen človek je občutljiv, inteligenten, sposoben in mestoma tudi očarljiv. Če je otrok, ima vse razmetano, če je odrasel, nikoli ne reče »žal mi je«. Na delovnem mestu se ne čuti uveljavljenega, nepristano se pritožuje in nič ne postori, da bi se to stanje spremenilo.

Gre za zakrknjenega eogista? Je psihopatik? Ne eno ne drugo. Je žrtev »sindroma Petra Pana«, pripada kategoriji ljudi, ki se bojijo zrasti. Knjiga je pripomoček za starše, ki hočejo urediti svoje odnose z otroki. In ne samo zanje.

Kaznovati nameravajo tistega ki se v ramadanu ne bo postil

KAIRO — Gorje mu, ki noče spoštovati korana! Tudi v Egiptu. Islamski integralisti so trdno odločeni vsiliti dobesedno tolmačenje muslimanskega svetega pisma prav vsakomur in vse kaže, da jim bo fanatični poskus tudi uspel.

Poslanec Saad Amin Ezedin, ki pripada večinski stranki v egiptovskem parlamentu, je predložil osnutek zakona, o katerem bo narodna skupščina v soboto razpravljala po nujnostnem postopku in ki predvideva strogo kazen za vsakogar, ki se v času svetega meseca ramadana ne bo postil. Ramadan se je pričel pred kratkim in vsi muslimani, razen otrok, bolnih ljudi in nosečnic, so se dolžni od zore do mraka postiti. To pomeni, da od sončnega vzhoda pa do zatona ne smejo jesti ne piti pa tudi ne kaditi. Seveda »kontrolorji«, ki bodo preverjali, kdo se postil in kdo ne, ne bodo vdirali v stanovanje, ampak ljudje nadzirali v gostiščih, na cesti in v javnih prevoznih sredstvih. Vsakdo, ki ga bodo zalotili pri zobanju, srkanju ali kajenju, bo moral za teden dni v zapor ali pa plačati kazen v višini 50 egiptovskih funtov, kar znaša 750.000 italijanskih lir.

Izkoriščanje otrok za pornografijo

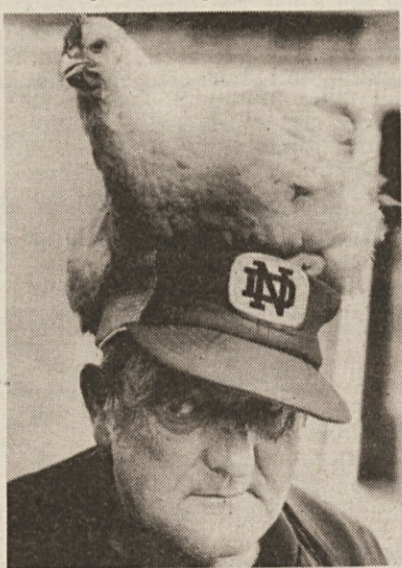
MODENA — Človeška mizerija ne pozna meja. Najnovejši primer prihaja iz Modene, kjer je policija aretirala učiteljico in amaterskega fotografa, ki sta vabila na dom, fotografirala nekdanji učenki obtožene učiteljice in ju navajala na »posebna srečanja«. Slike je policija našla v fotografskem laboratoriju, krožile so pa tudi po nekaterih italijanskih mestih. Ko so starši, emigranti z juga, izvedeli, kaj se dogaja z njihovimi otroki, so od učiteljice in fotografa izsilili 20 milijonov lir. Zaradi tega so v zaporu. Po otrokovih izjavah je ta posel trajal eno leto: glavna krivca vse odločno zavračata.

Ena družina en otrok

PEKING — Stopnja rasti prebivalstva najbolj obljudene kitajske pokrajine Sečuan se je v zadnjih letih občutno zmanjšala. Kot pravijo oblasti je to posledica splošno sprejete politike nadzorstva prirastka v skladu s pravilom: »En zakonski par — eno dete«. Naravni prirastek prebivalstva je padel na 3,7 promile medtem ko je 1983. leta znašal 6,03 odtisočka v zadnjih dveh desetletjih pa 21. odtisočkov.

V Sečuanu živi 101 milijon ljudi, kar predstavlja približno desetino vseh Kitajcev. Pokrajina razpolaga s 1.200 centri za nadzor rojstev in z nad 200 klinikami za sterilizacijo. Kitajska je osvojila politiko kontrole prirastka z namenom, da bi do konca stoletja zmanjšala število svojih prebivalcev na milijardo in 200 milijonov. Zdaj si prizadeva, da bi postala stopnja prirastka za vso državo manjša od 10 promile. Lani je ta stopnja za vso Kitajsko bila 10,81 odtisočka, pred 10 leti 15,7 odtisočka, leta 1965 pa 28,5 odtisočka.

Prijatelja

CHICAGO — Upokojeni rudar Gabriel kokoši, ki mu jo je podaril prijatelj, ni takoj zavil vratu, kot bi to storil marsikdo, pač pa jo vozi s seboj v ljudski park, kjer je fotograf ujel trenutek njunega »sožitja«.

Spoznanje ameriškega sociologa

Newyorčan uživa v gneči

NEW YORK — Newyorčani so prepričani, da jim v pešačenju ni enakih na svetu. To naj bi med drugim dokazovale nekatere nenavadne ugotovitve znanstvenih raziskav. Tako so na primer izračunali, da med hojo povprečno uporabljajo samo pet kubičnih čevljev (približno 150 kubičnih centimetrov), kar je sicer minimum za človeka, ki se ne premika. V gnečah, ki nastajajo ob množičnih prihodih v službo in vrnitvah domov, pa vse kaže, da je celo ogrožena veljavnost osnovnega fizikalnega zakona o neprobojnosti teles, po katerem dve telesi ne moreta biti na istem mestu. So pa tudi taki dnevi, v katerih jim ne pomagajo niti njihove pešaške vrline. Gre za konce tednov in za praznike, ko se po Manhattanu premikajo mase »provincialecev« in turistov, tako da sami Newyorčani jamrajo, da ni mogoče več nikamor.

Težko je reči, ali se prebivalci New Yorka množično odločajo za pešačenje iz ljubezni ali iz prisile. Za številne njegove predele namreč nesporno velja resnica, da je zaradi gostosti avtomobilskega prometa hitrejša hojo kot pa vožnja z avtobusom ali celo s taksijem. Zanimivo pa je, da so si pešci v metropoli izbojevali že precej pravic. Pojavil se je celo pojem »pločniškega prava«. Mestna uprava je namreč najela določeno število odvetnikov, ki se ukvarjajo izključno s »pouličnimi pritožbami meščanov. Veliko je pritožb zaradi slabega vzdrževanja

pločnikov in drugih peš poti. Mestna uprava je med drugim izvedla popis lukenj in jam, bodisi da bi jih sama zapolnila, bodisi da bi opozorila druge lastnike pločnikov na njihovo dolžnost vzdrževanja.

Ne gre za kako ekstravagantnost ali dlakocepstvo. Razsodbe o primerih zloma roke ali noge na pločnikih, kar se najčesteje zgodi s padcem zaradi neurejenih tal, povprečno določajo 15 tisoč dolarjev odškodnine.

Pešci se lahko poškodujejo tudi iz drugih vzrokov. Precej pogosti so primeri, da jih podre avto, nič manj pogosto pa se zgodi, da jih podrejo drugi pešci. Neka statistika je pokazala, da je največja nevarnost za trčenje med pešci na vogalu med Lexingtonovo avenijo in 57. ulico, kjer na 3 metre širokem pločniku, ki ga skoraj polovico zasejajo poulični prodajalci in muzikantje, hoji povprečno 4 tisoč pešcev na uro.

Zanimivo je, da imajo drugi, tudi širši pločniki, veliko manjšo pravočnost. Sociolog William Whyte, ki je velik poznavalec življenja v metropoli, je v tej zvezi prišel do zanimivega zaključka, češ da »ljudje uživajo v gneči«.

»Široke ulice ustvarjajo občutek osamljenosti,« je dejal. »Potreba po občevanju je tako velika, da prenese tudi neprijetnosti stiskanja in prerivanja.«

»Mostiščarji«

13.

Tekst in slika: JERNEJ ROVŠEK

